

Jenaplanbasisschool de Sterredans

Schoolondersteuningsplan

Passend onderwijs binnen basisschool de Sterredans

Voorwoord

Het is maandag, de start van een nieuwe week, het is onrustig in de klas, de kinderen hebben vast een druk weekend gehad, nee het stormt buiten, dat zal het zijn...

De rekenles is begonnen, ik vertel groep 8 dat zij zelfstandig aan het werk kunnen met les 5. Ik ga samen met groep 7 aan het werk. Vrijwel direct komt Saartje naar mij toe om te vertellen dat ze het niet snapt, ik zeg dat ik daar nu geen tijd voor heb en dat ze de andere opdrachten moet maken. Ik zie haar zitten, ze komt niet tot werken, maar ik moet echt instructie geven aan groep 7. Pak dan maar even je leesboek.

Terwijl ik aan groep 7 voordoet hoe de oppervlakte wordt berekend, wordt door Chantal en Mandy de kleding van de andere meisjes besproken. Maartje heeft ADHD en reageert impulsief, wat mij irriteert. Na de klassikale instructie loop ik een rondje om Patrick, met ADD, en Annet, geen diagnose maar we maken ons wel zorgen, snel te laten starten. Ondertussen komen Hetty en Frans aan mijn bureau voor verlengde instructie. Gertie, met Asperger, en Cecile, begaafd, zijn al bijna klaar. Vanuit mijn ooghoeken zie ik dat Nard, een gemiddelde leerling, een vraag heeft. Ik gebaar dat ik nu geen tijd heb, dus werkt hij braaf verder. Chantal en Mandy tekenen grappige poppetjes en laten de omgeving meegenieten. Ik stuur het instructiegroepje terug en loop boos bij de dames langs. Daarna begin ik mijn loopronde bij Patrick en Annet. Ik zie niet dat Chantal weer hele andere dingen zit te doen. Maar als ik bij haar tafel kom, zie ik een schrift vol poppetjes. 'U legt het niet goed uit'.

Een blik op de klok vertelt dat het 10 uur is, tijd voor de medicijnen van Bobbie. We moeten alweer opruimen en door naar begrijpend lezen. In een flits zie ik dat Nard zijn schrift weglegt. Ik heb hem niet geholpen vandaag... Is dit de praktijk van het passend onderwijs?

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
1. Passend onderwijs	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Doelen van Passend onderwijs	7
1.3 Ondersteuningsplicht.....	7
1.4 De rol van het samenwerkingsverband	7
1.5 Vier schoolprofielen voor Passend Onderwijs.....	8
2. Samenwerkingsverband Stroomland passend onderwijs	9
2.1 Algemeen	9
2.2 Netwerkorganisatie	9
2.3 Ondersteuningsplatforms en bestuurskantoor	9
3. Passend onderwijs binnen de stichting Sint Josephscholen	11
3.1 Waarom Passend Onderwijs.....	11
3.2 Passend Onderwijs voor kinderen en jongeren van 2 tot 23 jaar.....	11
4. Passend onderwijs binnen Jenaplanbasisschool de Sterredans	12
4.1 Jenaplan.....	12
4.2 Visie op ontwikkeling en leren.....	12
4.3 Visie op onderwijs	13
4.4 Visie op opbrengsten van het onderwijs.....	13
4.5 Visie op schoolklimaat.....	13
4.6 Visie op maatschappelijke positionering	13
4.7 Schoolondersteuningsprofiel.....	13
4.7.1 Samenvatting.....	13
5. Basisondersteuning Sterredans	15
5.1 Expertise binnen het team:.....	15
5.1.2 Intern begeleider	15
5.1.3 Specialist hoogbegaafdheid.....	15
5.1.4 Gedragsspecialist	15
5.1.5 Specialist jonge risico kinderen	16
5.2 BSOT (brede school ondersteuningsteam)	16
5.3 Methodieken en materialen	17
5.4 Instructie	18
5.4.1 Banende instructie	18
5.4.2 Sturende instructie.....	18
5.4.3 Structuurverlenende instructie	19
5.4.4 Het IGDI model (Interactieve Gedifferentieerde Directe Instructiemodel)	19
5.4.5 Modellen.....	20

5.4.6 Model-leren.....	20
5.5 Coöperatief leren.....	21
5.6 Snappet.....	22
5.7 Werktijd.....	22
5.8 Leerlingvolgsysteem.....	23
5.8.1 Cito LVS.....	23
5.8.2 ZIEN!.....	23
5.8.3 Parnassys.....	23
6. Handelingsgericht werken (HGW).....	24
6.1 1-zorgroute.....	24
6.2 Signaleren.....	24
6.3 Concrete uitwerking op groepsniveau.....	25
6.4 Hulpmiddelen.....	26
6.4.1 ondersteuningsmateriaal.....	26
6.4.2 Regulerende hulpmiddelen.....	26
6.4.3 Protocollen en beleid.....	27
6.5 Extra faciliteiten voor kinderen bij toetsen.....	27
6.5.1. Extra faciliteiten voor kinderen met een dyslexieverklaring.....	27
6.5.2 Extra faciliteiten voor kinderen met een dyscalculieverklaring :.....	27
6.5.3 Extra faciliteiten voor de Cito V- kinderen.....	28
6.6 Eindtoets.....	28
6.7 Plusleerlingen en hoogbegaafde leerlingen.....	29
6.7.1 algemeen.....	29
6.7.2 Plusleerlingen.....	29
6.7.3 Hoogbegaafde leerlingen.....	30
6.7.4 Acadin.....	31
7. Interne zorg.....	32
7.1 Zorgniveaus.....	32
7.2. Eigen leerlijn (Ontwikkelingsperspectiefplan OPP).....	33
7.3 Doubleren en versnellen.....	34
7.3.1 Doubleren.....	34
7.3.2 Versnellen.....	34
7.3.3 Procedure doubleren en versnellen.....	34
7.3.4 Overdracht	
8. Externe zorg.....	36
8.1 Algemeen.....	36
8.2 Extern handelen.....	36

8.2.1 Handelingsgerichte begeleiding	36
8.2.2. Handelingsgerichte diagnostiek	36
8.3 Extern netwerk, contacten en ondersteuning	36
8.4 Visie op externe ondersteuning tijdens schooltijd.....	36
9. Organogram zorgondersteuning	37
Woordenlijst.....	38
Bronvermelding/ literatuurlijst	38

Inleiding

“Wat wordt er bedoeld met inclusief of passend onderwijs? Volgens de Algemene Rekenkamer (2013) is het doel tweeledig: De kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte moeten zich ontwikkelen naar hun mogelijkheden, zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs. Daarnaast moeten er hogere opbrengsten worden gehaald. Dit vertoont veel overeenkomsten met handelingsgericht werken (Van Meersbergen & De Vries, 2013). Uitgangspunten zijn samenwerking met ouders, de onderwijsbehoefte van het kind centraal stellen, de leerkracht als spil zien en constructief samenwerken met externen. Passend onderwijs moet er dus voor zorgen dat alle leerlingen een plek in het onderwijs krijgen die zo goed mogelijk past bij hun individuele behoeftes. Het blijkt dat passend onderwijs nauwelijks effect heeft op de leerresultaten en het sociaal-emotioneel functioneren. Wat dat betreft is er dus geen bezwaar. De verwachting is zelfs dat kinderen beter gaan scoren, doordat de cyclus analyseren, diagnosticeren, uitvoeren en bijstellen wordt gebruikt (Van Meersbergen & De Vries, 2013).

Een goede instructie wordt gegeven via het zogenoemde directe instructiemodel (Van Meersbergen & De Vries, 2013). Ook draagt het gebruik van coöperatieve werkvormen volgens Hattie (2003) bij aan hogere leeropbrengsten. Het gaat erom dat de leerlingen betrokken zijn bij de les (Van der Wolf & Van Beukering, 2011).

Een goede organisatie begint met klassenmanagement. Hierin zijn vaste regels en routines belangrijk (Marzano, Marzano en Pickering, 2010; Onderwijsraad, 2010). Dit zijn bijvoorbeeld regels voor het binnenkomen of het opruimen. Van der Wolf en Van Beukering (2011) benadrukken in dit kader de voorbeeldrol van de leerkracht. Hij biedt een uitdagende leeromgeving waarin kinderen succeservaringen opdoen (Onderwijsraad, 2010). Een goede organisatie van de zorgstructuur op schoolniveau is echter een voorwaarde (Clark, Dyson, Millward & Robson, 1999; Algemene Rekenkamer, 2013).

Een goede leerkracht werkt vanuit een relatie met zijn leerlingen en ouders. Dit wordt zichtbaar in een positieve benadering (Onderwijsraad, 2010). Er wordt uitgegaan van onderwijsbehoefte (Pameijer, Van Beukering & De Lange, 2011) en van mogelijkheden en talenten (Van Meersbergen & De Vries, 2013). Hierdoor ontstaat ruimte voor bijvoorbeeld praktische opdrachten.

Daarnaast geeft de leerkracht effectieve feedback, gericht op de taak, op het proces en op zelfregulering (Hattie en Timperley, 2007).¹

Op de Sterredans volgen we de ontwikkeling van de kinderen middels de cyclus handelings-gericht werken. We werken op de Sterredans met tweejarige stamgroepen. Gedurende de gemiddeld acht jaar dat een kind onze school bezoekt verwachten we een doorgaande ontwikkeling. Elk kind ontwikkelt zich conform zijn eigen ontwikkelingsperspectief. Sommige kinderen zullen zich wat langzamer of juist sneller ontwikkelen. Voor deze kinderen hebben we een ondersteuningstraject uitgestippeld. De leerkrachten volgen de ontwikkeling van alle kinderen op de voet en op basis van bijvoorbeeld lesgegevens, toetsgegevens, presentaties, werkstukken en observaties kan het onderwijsprogramma worden aangepast, interne of externe begeleiding ingeschakeld worden, doublure of een versneltraject overwogen worden. Met ouders wordt regelmatig de voortgang van hun kind besproken. Ook zijn er vaste overlegmomenten door het jaar heen en bij de overgang naar een volgende groep waarop wij individuele kinderen of groepen kinderen doorspreken.

¹ Bekerma, W. (2015), Passend onderwijs. Geraadpleegd van www.lbbo.nl

Jenaplanbasisschool de Sterredans

Het is maandag, de start van een nieuwe week, het is onrustig in de klas. Nadat iedereen is gaan zitten, benoem ik dat ze onrustig zijn. Ik vraag de leerlingen hoe dat komt. Meteen vertellen de kinderen enthousiast dat het kermis is in de stad, na een paar spannende verhalen besluit ik dat we met de rekenles kunnen beginnen.

Ik vertel groep 8 dat zij zelfstandig aan het werk kunnen met les 2, ik benoem het belangrijkste doel en geef hierbij aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken voordat ze adaptief aan het werk gaan. De leerlingen leggen hun eigen dobbelsteen klaar. Wanneer er geen vragen meer zijn, hang ik het stoplicht op rood. Ik ga samen met groep 7 aan het werk. Saartje legt vrij snel haar dobbelsteen op het vraagteken, ik laat haar merken dat ik het heb gezien. Wanneer ik op mijn tablet kijk zie ik dat ze verder werkt aan de andere opdrachten. Mijn aandacht kan nu naar groep 7.

Nadat ik verteld heb aan de groep dat we gaan leren hoe we de oppervlakte moeten berekenen, laat ik de kinderen via de werkvorm Placemat inventariseren wanneer je oppervlaktematen gebruikt. Het stoplicht hangt op oranje. Bij het werken hebben de kinderen verschillende rollen. Doordat ze leider is, is Chantal erg taakgericht. Gertie en Cecile zitten in verschillende groepjes en leggen uit. Nard voelt zich trots dat hij kan vertellen dat hij snapt hoe je de oppervlakte van een figuur berekend. Ik zie dat groep 7 elkaar fluisterend helpt, Saartje krijgt antwoord op haar vraag en ik zie op mijn tablet dat groep 8 de stof goed begrijpt.

Ondertussen geef ik tijdens mijn loopronde feedback aan Patrick dat hij zo betrokken hulp biedt. Ik vind het heerlijk dat deze werkvorm, die ik in een coachingsgesprek van mijn gedragsspecialist heb geleerd, zo goed werkt. Dat vertel ik aan de kinderen. Na 5 minuten staat de timer op 0 en worden de kinderen vanzelf stil. Mandy helpt Chantal door haar aan te tikken. De presentatoren delen in het kort hun inventarisatie met de klas.

Daarna gaan de kinderen zelfstandig op de tablet met Snappet werken aan de opdrachten die bij deze les horen. Na de lesgebonden opdrachten werken de leerlingen adaptief door op het plusje te klikken. Dankzij de Beertjes-methode zijn Chantal en Mandy snel aan het werk. Het stoplicht staat op oranje en de geluidsthermometer helpt hen herinneren aan het fluisterend overleggen. Ondertussen kan ik verlengde instructie geven aan de kinderen die instructiegevoelig zijn, zoals in het groepsplan staat. Ik loop hierna mijn vaste ronde langs alle kinderen en help Elke. Passend onderwijs? Dat past prima!

In dit schoolondersteuningsplan wordt de ondersteuningsstructuur, zoals deze op onze school plaats vindt, inzichtelijk en overzichtelijk. Het bevat bekende en nieuwe informatie. Het document blijft voortdurend in ontwikkeling en eventuele bijstelling wordt meegenomen in het schoolplan.

1. Passend onderwijs

1.1 Algemeen

“Passend onderwijs is een beleidsverandering, die uitgaat van het Ministerie van OCW. Het gaat het erom dat alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen op school. Het nieuwe stelsel moet zo goed mogelijk onderwijs bieden aan kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

Het uitgangspunt van Passend onderwijs is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen om voor elke leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Als een school niet kan voorzien in de behoeften van het kind, dan wordt in overleg met de ouders uitgezocht welke school binnen het samenwerkingsverband dat wel kan. Een passend onderwijsaanbod houdt dus in dat onderwijs en ondersteuning moet aansluiten op de behoeften van het kind. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van het personeel en de wensen van de ouders.

1.2 Doelen van Passend onderwijs

Bij Passend onderwijs zijn er meerdere doelen opgesteld.

- Het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Alle kinderen hebben recht op toegang tot onderwijs van goede kwaliteit. De kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen moet verbeterd door helder te formuleren wat zij precies gaan leren.
- De ondersteuning aan kinderen met speciale zorgbehoeften moet beter, onder andere met behulp van handelingsgerichte diagnostiek. Een nevendoeel daarbij is het oplossen van de beperkingen van de bestaande wetgeving.
- Er moet een landelijk dekkende structuur regionale netwerken komen. Lees meer hierover bij de alinea over het samenwerkingsverband. Binnen deze netwerken moet de onderwijszorgstructuur transparant zijn.
- De kwaliteit van Pabo's en lerarenopleidingen moet beter. Het is de bedoeling dat vanaf 2016 elke student voldoet aan de wettelijk deskundigheidseisen. Dat betekent dat nieuwe leerkrachten adequaat kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen.

1.3 Ondersteuningsplicht

Schoolbesturen krijgen een ondersteuningsplicht. Het is de plicht van schoolbesturen om ervoor te zorgen dat voor alle kinderen met speciale onderwijsbehoeften een passende plek wordt gevonden. Dat kan op de school zelf zijn, maar ook op een andere school binnen het samenwerkingsverband, die beter aansluit bij die onderwijsbehoefte. Deze ondersteuningsplicht van het bestuur geldt voor alle kinderen die worden aangemeld of al ingeschreven zijn.

Bij het uitvoeren van de ondersteuningsplicht wordt goed rekening gehouden met de onderwijsbehoefte van het kind, met de voorkeuren van de ouders en met de mogelijkheden van de school. Bij Passend onderwijs gaat één centraal loket per regio onderzoeken wat een kind nodig heeft. Het is een voordeel voor de ouders van de zorgleerlingen dat zij voortaan niet meer van school naar school hoeven te gaan om een passende plek voor hun kind te vinden.

De inspectie ziet toe op de uitvoering van de ondersteuningsplicht door schoolbesturen.

1.4 De rol van het samenwerkingsverband

Passend onderwijs betekent niet dat alle leerlingen naar een reguliere basisschool moeten. Per kind wordt gekeken waar het onderwijsaanbod het best passend is. Een regionaal netwerk van scholen moet een dekkend onderwijsaanbod hebben, waarin alle zorg geleverd kan worden. Zo'n netwerk bestaat uit reguliere basisscholen, speciaal onderwijs en flexibele tussenvormen. Een voorbeeld van zo'n tussenvorm is een speciale klas in een reguliere school.

Scholen kunnen zich specialiseren en gezamenlijk afspraken maken wie welke kinderen het beste kan opvangen. Als een school geen passend onderwijs heeft voor een kind, kan zo'n leerling terecht op

een andere school binnen het verband. In het samenwerkingsverband hebben de scholen voor speciaal (basis)onderwijs de rol van expertisecentrum. Zij kunnen leerlingen opvangen die intensieve zorg nodig hebben of ambulante begeleiding aanbieden aan de reguliere basisscholen. Bij Passend onderwijs gaat het budget naar de samenwerkende scholen. De gedachte daarachter is dat het geld dan efficiënter en effectiever kan worden ingezet.

1.5 Vier schoolprofielen voor Passend Onderwijs

Omdat scholen voor elke leerling een passend onderwijsaanbod moeten hebben, denken scholbesturen na in hoeverre zij leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen opvangen. Er zijn vier schoolprofielen mogelijk.

1. De netwerkschool. Netwerkscholen hebben de externe zorgstructuur goed op orde. Zij hebben de zorg voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften aan ambulante begeleiders uitbesteed.
2. De smalle zorgschool. Dit type school heeft de mogelijkheden om onderwijs te geven aan een specifieke categorie leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. Bijvoorbeeld kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum. Op zo'n school kan een derde van de leerlingen met een indicatie terecht.
3. De brede zorgschool. Dit type school vangt meerdere categorieën leerlingen met speciale onderwijsbehoeften op. Bijvoorbeeld slechtzienden en kinderen met ernstige spraak- en taalmoelijkheden. Op zo'n school kan twee derde van de leerlingen met een indicatie terecht.
- 4: De inclusieve school. Deze scholen staan open voor bijna alle leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Inclusieve scholen vangen bijna alle leerlingen met een indicatie op.”²

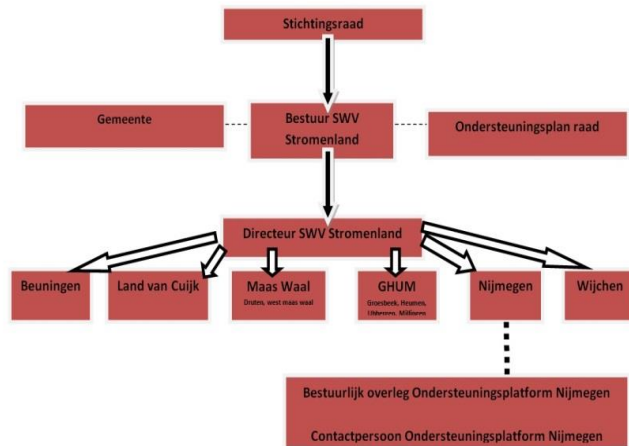
² Kerpel, A. (z.j.). Passend onderwijs. Geraadpleegd van <http://wij-leren.nl/passend-onderwijs-artikel.php>

2. Samenwerkingsverband Stromenland passend onderwijs

2.1 Algemeen

“Sinds 1 augustus 2014 zijn alle scholen verplicht elk kind een goede onderwijsplek te bieden. Scholen en schoolbesturen werken met elkaar samen om dat goed te organiseren. Dat doen ze in regio's in zogenaamde samenwerkingsverbanden.

Het Samenwerkingsverband Stromenland is een grote regio. Alle schoolbesturen en alle basisscholen en scholen in het speciaal (basis) onderwijs in de gemeenten Beuningen, Boxmeer, Cuijk, Druten, Grave, Groesbeek, Heumen, Mill en Sint Hubert, Millingen aan de Rijn, Nijmegen, Sint Anthonis, Ubbergen, West Maas en Waal en Wijchen horen bij Samenwerkingsverband Stromenland.

Wat Stromenland wil bereiken hebben zij verwoord in hun missie. In deze missie staat dat zij iedere leerling passend onderwijs willen bieden. Als het kan op school, in de klas. Als dat niet mogelijk is dan zoekt de school samen met de ouders een goede onderwijsplek in de buurt binnen het samenwerkingsverband.

De missie: ‘Passend onderwijs voor elke leerling, in de klas, op school, met de ouders, in de wijk en in ons samenwerkingsverband.’

Uitgangspunt: ‘Gewoon als het kan, speciaal als het moet.’

2.2 Netwerkorganisatie

Samenwerkingsverband Stromenland is een stichting. Hierin werken 24 besturen met 167 scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs met elkaar samen. Als netwerkorganisatie zorgen wij voor passend onderwijs voor alle leerlingen in de regio.

2.3 Ondersteuningsplatforms en bestuurskantoor

Het werkgebied van Stromenland is groot, daarom is het opgedeeld in 6 zogenaamde ondersteuningsplatforms (regio's). De centrale coördinatie van alle werkzaamheden doet het bestuurskantoor. Het bestuurskantoor ondersteunt ook de regio's.

Elk ondersteuningsplatform werkt in een bepaalde regio. De contactpersonen in de regio zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van passend onderwijs.”³

³ Samenwerkingsverband stromenland. Geraadpleegd van <http://www.stromenland.nl/wie-zijn-we/>

2.4 Basisondersteuning

“Onder basisondersteuning wordt verstaan: de door het samenwerkingsverband afgesproken preventieve en licht curatieve interventies die:

- eenduidig geldend zijn voor het gehele samenwerkingsverband,
- binnen de ondersteuningsstructuur van de school uitgevoerd worden,
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school vallen,
- waar nodig met inzet van expertise van andere scholen, c.q. het ondersteuningsplatform,
- soms met inzet van ketenpartners,
- zonder indicatiestelling op het overeengekomen kwaliteitsniveau planmatig worden uitgevoerd.

Basisondersteuning is het minimale niveau van ondersteuning dat door iedere school, binnen iedere klas, door elke leerkracht wordt gerealiseerd. De in het samenwerkingsverband samenwerkende schoolbesturen garanderen dit aan elkaar. Zij stimuleren, ondersteunen en controleren de onder hun bevoegd gezag ressorterende scholen of school in het behalen van de gewenste kwaliteit van basisondersteuning.

We concretiseren dit met behulp van de vier in het Referentiekader passend onderwijs genoemde aspecten van basisondersteuning.

1. Basiskwaliteit
De leerkrachten zijn in staat de vereiste leerstofinhoud aan te bieden binnen een efficiënte planning middels zorgvuldig didactisch en pedagogisch handelen.
2. Preventieve en lichte curatieve interventies
De school stemt begeleiding en ondersteuning aan leerlingen af op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen (bijv. dyslexie, of een aanpak voor het voorkomen van gedragsproblemen).
3. Onderwijsondersteuningsstructuur
De scholen gebruiken bij hun begeleiding en onderwijsondersteuning een samenhangend systeem dat hen de mogelijkheid biedt om samen te werken met andere organisaties en specialisten.
4. Planmatig werken
De school gaat na welke onderwijsbehoeften leerlingen hebben, welke opvoedingsondersteuningsbehoeften ouders hebben en welke ondersteuningsbehoefte leerkrachten hebben. De school organiseert hierop een passend onderwijs- en ondersteuningsarrangement. Evaluatie en bijstelling hoort uiteraard bij planmatig werken.”⁴

⁴ Ondersteuningsplatform Nijmegen, N. (z.j.). Basisondersteuning. Geraadpleegd van <http://www.op-nijmegen.nl/passend-onderwijs/basisondersteuning.aspx>

3. Passend onderwijs binnen de stichting Sint Josephscholen

“In oktober 2012 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel passend onderwijs aangenomen. Tot 1 augustus 2014 krijgen schoolbesturen de tijd om zich voor te bereiden op de implementatie van de wet. Deze wet moet ervoor zorgen dat alle kinderen en jongeren in ons land een passende onderwijsplek krijgen. Dat geldt in het bijzonder voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, zoals leerlingen met een handicap of hoogbegaafde leerlingen. Leraren, ondersteunend personeel, schoolleiders en schoolbesturen staan gezamenlijk voor de taak om dat waar te maken. Vanaf augustus 2014 moeten scholen ervoor zorgen dat er voor elk kind dat extra ondersteuning nodig heeft een passende plek is (zorgplicht). Dat kan zijn op de school waar de ouders hun kind hebben aangemeld, maar ook op een andere school die beter kan inspelen op de ondersteuning die het kind nodig heeft of in het speciaal onderwijs.

3.1 Waarom Passend Onderwijs

Het aantal kinderen dat extra zorg nodig heeft is de laatste jaren enorm gestegen waardoor ook een aanzienlijke stijging van de kosten heeft plaatsgevonden. De organisaties die tot nu toe extra ondersteuning bieden zijn sterk versnipperd waardoor ook onduidelijk is waar het extra geld aan opgaat. Er zijn bijvoorbeeld meer dan 350 samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs die elk een eigen werkwijze en bekostiging kennen. Daarnaast blijken per jaar ongeveer 2500 kinderen 4 weken of langer thuis te zitten omdat er geen passende onderwijsplek voor hen te vinden is.”⁵

3.2 Passend Onderwijs voor kinderen en jongeren van 2 tot 23 jaar

Het nieuwe stelsel voor passend onderwijs omvat de volgende voorwaarden:

- Leerlingen krijgen zo goed mogelijk onderwijs;
- Ouders zijn betrokken bij hun kind op school;
- Docenten zijn goed toegerust;
- Scholen werken samen met jeugdzorg en gemeenten;
- Doelmatige investeringen.

Schoolbesturen voor regulier en (voortgezet) speciaal onderwijs moeten binnen een samenwerkingsverband met elkaar samenwerken. Deze samenwerking is niet vrijblijvend. Het doel is om gezamenlijk een dekkend aanbod van onderwijszorg in de regio te bieden. In de regio waarbinnen de Stichting Sint Josephscholen valt, is het samenwerkingsverband Stromenland opgericht. Dit samenwerkingsverband bestaat uit verschillende ondersteuningsplatformen namelijk; Nijmegen, Cuijk, GHUM (Groesbeek, Heumen, Ubbergen, Millingen), Maas en Waal, Wijchen en Beuningen. Emmie Dols is de coördinator van het ondersteuningsplatform Nijmegen. De website www.stromenland.nl bevat alle informatie rondom het samenwerkingsverband.

⁵ <http://www.josephscholen.nl/>

4. Passend onderwijs binnen Jenaplanbasisschool de Sterredans

“Jenaplanschool de Sterredans heeft haar eigen unieke plaats in het onderwijsaanbod in Nijmegen Oost. Ouders maken een bewuste keuze voor onze school. De Sterredans biedt kwalitatief hoogstaand onderwijs waarbij de brede ontwikkeling van kinderen centraal staat. Naast veel aandacht voor het verwerven van basisvaardigheden biedt de Sterredans kinderen de mogelijkheid zich sociaal-emotioneel en creatief te ontwikkelen.”⁶

De leerlingenzorg op onze school wordt voor een belangrijk deel bepaald door het zorgbeleid van het samenwerkingsverband, waarin wij participeren. Onze school participeert in het samenwerkingsverband Stromenland en valt onder het ondersteuningsplatform Nijmegen. Stromenland heeft als missie: *Passend onderwijs voor elke leerling, in de klas, op de school, met de ouders, in de wijk en in ons samenwerkingsverband.* Het uitgangspunt is *‘Gewoon als het kan, speciaal als het moet’.* De Sterredans voelt zich vanuit de Jenaplanbasisprincipes verbonden met dit uitgangspunt. Elke leerling is uniek en heeft het recht om een eigen identiteit te ontwikkelen. Hierbij is het van belang om uit te gaan van de behoeftes van de leerling. De basisstof wordt aangeboden en is er reden tot aanpassing, uitbreiding en/of verrijking dan wordt dit in overleg toegepast. Het samenwerkingsverband is een netwerkorganisatie. Het werkt vanuit het principe ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’. Dit betekent dat taken en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie zijn belegd.

4.1 Jenaplan

De naam Sterredans is gekozen om aan te geven dat alle kinderen sterren zijn met hun eigen identiteit. Zij staan niet alleen, maar bewegen voortdurend om elkaar heen als in een dans. Dans wil ook aangeven dat we kunstzinnige vorming heel belangrijk vinden. Centraal staat de eigenheid van elk kind waarna we de verschillen die er zijn tussen mensen tot uitgangspunt nemen. Dit heeft consequenties voor de manier waarop de opvoeding en het onderwijs inhoud en vorm krijgt. Het Jenaplan is een onderwijsconcept dat de verbinding legt tussen theorie en praktijk. De theorie is het resultaat van het nadenken over mensbeeld, samenleving, opvoeding en onderwijs. Het gaat dan onder andere over de volgende vragen:

In het onderwijs vorm je jonge mensen tot een persoonlijkheid. Wat is dan je gewenste mensbeeld?

In het onderwijs vorm je jonge mensen om hen een goede plek te laten vinden in de maatschappij.

Hoe ziet je beeld van maatschappij en samenleving er dan uit?

In die maatschappij voed je jonge mensen op. Wat zijn dan je opvoedingsdoelen?

Op een Jenaplanschool (de Sterredans) geef je onderwijs. Welke doelen, lesinhoud, leermiddelen en organisatievormen gebruik je daarbij?

Het team van de Sterredans onderschrijft de twintig basisprincipes Jenaplan. Deze basisprincipes zijn het uitgangspunt voor alle antwoorden op bovenstaande vragen. Wij toetsen nieuwe ontwikkelingen en plannen aan deze basisprincipes.

4.2 Visie op ontwikkeling en leren

Elk mens is uniek. Kinderen ontwikkelen en leren ononderbroken. Binnen een heterogeen samengestelde stamgroep zijn verschillen tussen kinderen natuurlijk en dus ook vanzelfsprekend. Kinderen leren van en zorgen voor elkaar. Elk kind wordt steeds als totale persoon erkend en waar

⁶ Storm, J. (2015) *Schoolplan Jenaplanschool de Sterredans*(schoolplan 2015-2019 paragraaf 3). Geraadpleegd van <https://sterredans.schoudercom.nl/documenten/787955-schoolplan>

mogelijk ook zo benaderd en aangesproken. Kinderen ontwikkelen zich op de Sterredans daarom breed: we zijn continue op zoek naar de balans tussen de cognitieve, sociaal-emotionele, lichamelijke en creatieve ontwikkeling.

4.3 Visie op onderwijs

Het onderwijs op de Sterredans wordt zo veel mogelijk uitgevoerd in pedagogische situaties en met pedagogische middelen. We doen dit in een ritmische afwisseling van de basisactiviteiten gesprek, spel, werk en viering. We wisselen gestuurd en begeleid leren af met zelfstandig spelen en leren. We doen recht aan de verschillen tussen kinderen door activiteiten en leerstof af te stemmen op de individuele behoefte van elk kind. Het zelfstandig verwerken, onderzoeken, samenwerken/spelen, plannen en presenteren zijn werkwijzen die hiertoe worden ingezet.

4.4 Visie op opbrengsten van het onderwijs

De opbrengsten van het onderwijs op de Sterredans worden beoordeeld in relatie tot de individuele ontwikkeling van elk kind. Daarbij zijn de resultaten van toetsing, observatie en presentatie uitgangspunt. Richtlijn voor deze beoordeling is de ontwikkeling in relatie tot de leeftijd/jaargroep van het kind. Een landelijk genormeerd volgsysteem en met daaraan gelinkte trendanalyses bieden het team instrumenten om de ontwikkeling van elk kind kritisch te kunnen volgen (Cito LVS).

4.5 Visie op schoolklimaat

Onze school is een plek waar kinderen zich veilig voelen en zich breed kunnen ontwikkelen tot evenwichtige en gelukkige personen. Kinderen moeten trots zijn op zichzelf. Wij willen ze daarbij helpen. Bij trots zijn op jezelf hoort respect hebben voor de ander. Wij besteden veel aandacht aan het creëren en in stand houden van een goede sfeer op school. Kinderen leren om elkaars eigenaardigheden te respecteren en te waarderen. Bij ons onderwijs hoort ook het zorgen voor de omgeving, voor de natuur. Wij leren de kinderen zorgvuldig om te gaan met hun eigen spulletjes, met die van anderen en met hun leefomgeving.

4.6 Visie op maatschappelijke positionering

De Sterredans is een Jenaplanschool in stadsdeel Nijmegen Oost. Ouders in dit stadsdeel maken een bewuste keuze voor een van de scholen die hier gevestigd zijn. In toenemende mate kiezen ouders ook weer voor onderwijs op de Sterredans. Het voedingsgebied centreert zich in de wijken rondom de school, maar er komen ook kinderen uit andere stadsdelen en gemeenten naar de Sterredans. De Sterredans heeft een onderwijs/opvang profiel: in het gebouw zijn voorzieningen voor voorschoolse-, tussen schoolse-, en naschoolse opvang gehuisvest. De Sterredans huisvest daarnaast een vestiging van 'de Bibliotheek op School' en heeft contacten met sportservice Nijmegen (sportclinics en naschoolse activiteiten).

4.7 Schoolondersteuningsprofiel

Met het schoolondersteuningsprofiel brengt de Sterredans in beeld welke (extra) ondersteuning wordt geboden aan de leerlingen. Ook geeft de Sterredans hiermee aan welke stappen wij gaan zetten om de ondersteuning op school te verbeteren. Hiermee worden ook de mogelijkheden van de school en het daarbij behorende onderwijs duidelijk. Het profiel wordt in de toekomst verder ontwikkeld en getoetst.

4.7.1 Samenvatting

Kinderen op de Sterredans krijgen begeleiding op maat en gebaseerd op de mogelijkheden die binnen de reguliere setting van de stamgroep gerealiseerd kunnen worden. Dit vraagt een verdere uitwerking

van het reeds ingezette opbrengstgericht werken. Wij willen daarbij vooral gebruikmaken van de expertise binnen het team. Interne- en externe ondersteuning staan volledig in het teken van de versterking van het primaire proces door de begeleiding van leerling/leerkracht binnen de stamgroep. Ondanks de pedagogische vaardigheden van het Sterredansteam ervaren wij een grote mate van handelingsverlegenheid bij extreem afwijkend gedrag bij kinderen. Het volledige schoolondersteuningsprofiel is op te vragen bij de directie.

5. Basisondersteuning Sterredans

De definitie van basisondersteuning is als volgt omschreven: het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die:

- binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school,
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school,
- waar nodig met inzet van expertise van andere scholen en ketenpartners,
- zonder indicatiestelling,
- planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd.

In dit hoofdstuk wordt een inventarisatie weergegeven van de mogelijkheden en de werkwijzen die de Sterredans biedt. De Sterredans geeft hierdoor inzicht in de handelingswijze waarbij de school voldoet aan de vereisten binnen de gezette normen van de basisondersteuning.

5.1 Expertise binnen het team:

Ingmar Boorsma	Master Sen Intern begeleider
Lia Peters	Remedial Teacher, Intern begeleider, SVIB, Pestcoördinator
Dorieke van Haren	Master Sen jonge risicokinderen, Jenaplanopleiding
Simone Stevens	Jenaplanopleiding
Eva van Wezel	Master pedagogiek
Janneke Janssen	Master Sen Gedragsspecialist, Middenmanagement
Marjon van de Sande	RU Onderwijskunde
Lya van Dijk	Taalexpert, Jenaplanopleiding
Hanneke Claessens	Taalexpert
Patricia Cloosterman	Middenmanagement, Jenaplanopleiding, Schoolleider BB
Theo Hendriks	Middenmanagement en Hogere kaderschool vakbond
Sandra van Lier	Jenaplanopleiding
Beike Wolfs	Leerkracht speciaal onderwijs, docent drama 1 ^e graad
Cindy Hofkens	De gespecialiseerde leerkracht

5.1.2 Intern begeleider

De intern begeleider is onder verantwoordelijkheid van de directeur belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het (bovenschools) beleid met betrekking tot passend onderwijs en opbrengst- en handelingsgericht werken, de coördinatie en uitvoering van het beleid met betrekking tot passend onderwijs en opbrengst- en handelingsgericht werken in de school, en de begeleiding en professionalisering van leraren. Onze intern begeleider is tevens pestcoördinator.

5.1.3 Specialist hoogbegaafdheid

De specialist hoogbegaafdheid is een groepsleerkracht die naast lesgevende taken en groepsverantwoordelijkheid, een specifieke taak vervult in de school. De specialist hoogbegaafdheid is onder verantwoordelijkheid van de directeur en intern begeleider belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het zorgbeleid, met name op het terrein van hoogbegaafdheid. De specialist hoogbegaafdheid geeft leerkrachten en ouders ondersteuning bij het signaleren en diagnosticeren van leerlingen die mogelijk kunnen presteren op hoogbegaafd niveau. Naar aanleiding van het diagnostisch onderzoek wordt er een handelingsplan opgesteld gebaseerd op de onderwijsbehoeften van de hoogbegaafde leerling. Tevens geeft de specialist hoogbegaafdheid steun aan de leerkracht bij de uitvoering.

5.1.4 Gedragsspecialist

De laatste jaren krijgt de wisselwerking tussen het gedrag van de leerling, zijn prestaties en zijn welbevinden steeds meer aandacht. Dit is onder meer het gevolg Passend Onderwijs. Meestal lukt het de leraar prima om een goede manier van werken te vinden met zijn klas als geheel en met zijn leerlingen afzonderlijk. Maar soms zijn er kinderen die 'onbestuurbaar' lijken, die lastig te benaderen zijn en waarbij de gebruikelijke tips en trucs niet werken. Een gedragsspecialist is getraind in het vinden van de 'handleiding' bij dit soort kinderen. Hij of zij vindt creatieve oplossingen die ervoor

zorgen dat het kind zich in de schoolse situatie weer verder kan ontwikkelen. Natuurlijk speelt het kind daar zelf een grote rol in maar ook de mensen in zijn of haar omgeving. Het coachen van collega's en andere betrokkenen is daarom een tweede belangrijke vaardigheid van de gedragsspecialist. De gedragsspecialist is een groepsleerkracht die naast lesgevende taken en groepsverantwoordelijkheid, een specifieke taak vervult in de school. De gedragsspecialist is onder verantwoordelijkheid van de directeur en intern begeleider belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het zorgbeleid, met name op het terrein van gedrag. Gedragsspecialisten houden zich bezig met leerlingen met gedragsproblemen en gaan op zoek naar creatieve oplossingen met hulp van de leerling; zij coachen leerkrachten d.m.v. hun specifieke kennis.

5.1.5 Specialist jonge risico kinderen

De specialist jonge risico kinderen is een groepsleerkracht die naast lesgevende taken en groepsverantwoordelijkheid, een specifieke taak vervult in de school. De specialist jonge risicokinderen is onder verantwoordelijkheid van de directeur en intern begeleider belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het zorgbeleid, met name op het terrein van het jonge risico kind. De Specialist Jonge Risico Kinderen werkt vooral in de onderbouwgroepen met kinderen die specifieke behoeften hebben op bepaalde gebieden. Zij heeft kennis en expertise omtrent het jonge kind in de leeftijd van 3-7 jaar.

5.2 BSOT (brede school ondersteuningsteam)

Het brede school ondersteuningsteam wordt ingeschakeld wanneer de zorg voor een leerling in de klas meer hulp behoeft dan de leerkracht kan bieden. Hieronder wordt schematisch weergegeven hoe het team in elkaar zit en wie de leden zijn.

Vaste plaatsen:	
Directeur (generalist)	Onderwijskundig leider en voorzitter
Intern begeleider (generalist)	Coördinatie van de benodigde ondersteuning voor kind en/of leerkracht, coachen van de leerkracht
Ambulant begeleider vanuit het Ondersteuningsplatform Nijmegen (generalist)	Kennis van leer- en gedragsproblemen, kundig in observatie, onderzoek, coaching en overdracht van expertise. Kennis hebben van Ondersteuningsplatform t.b.v. inzet (generalisten + en specialisten) en /of verwijzing
Schoolmaatschappelijk werker (generalist)	Signalering van problemen in de driehoek kind - thuis - onderwijs. Kan voorlichten, informeren en adviseren. Werkt met de leerling, de ouders en/of een (Brede) schoolteamlid
Medewerker Jeugd-gezondheidszorg (generalist)	Signalering van gezondheidsbedreigende factoren bij jeugdigen, gezondheidsbevorderende adviezen geven en zo nodig verwijzen naar hulpverlening op zowel medisch als psychosociaal terrein
Casusgerelateerde plaatsen:	
Ouders	Verantwoordelijke voor het kind, kindkenner, regievoerder
Leerkracht	Eerstverantwoordelijke voor de leerling en groep
Vrije stoel	Medewerker BSO, KDO, Activiteitenplein, Sociaal wijkteamlid, e.a.

5.3 Methodieken en materialen

In ons Jenaplanonderwijs staan kringen, viering, werken en spelen centraal.

Hieronder volgt een overzicht van de vakgebieden met de daarbij behorende methodes die worden ingezet.

Groep	Methodie/ methodiek	Vakgebied(en)
1/2	Kleuterplein/Schatkist	Wereldoriëntatie, taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling, motoriek, kunstzinnige vorming, wetenschap en techniek.
	Digikeuzebord	Vakoverstijgend, zelfstandig werken
	Ontwikkelingsmaterialen	Puzzels, rekenspelen, taalspelen, motorische spelen, constructiemateriaal, kralenplank etc. (Reinders: BAS, digitaal schematisch overzicht om kerndoelen binnen ontwikkelingsmaterialen te behalen.)
	Ipockets	Engels
	Alles Telt/Rekenrijk	Rekenen
	Novoscript	Schrijven
	Moet je doen	Dans
1/2	Bewegingsonderwijs in het speelokaal	Gym
	Gynzy	Interneteducatie
	Kijk	Rapportage algehele ontwikkeling (meetinstrument)
	OGO methodiek	Ontwikkelingsgericht onderwijs
3/4	Alles Telt	Rekenen
	Taal in Beeld	Taal
	Spelling in beeld	Spelling
	Veilig leren lezen	Technisch lezen
	Estafette	Technisch lezen
	SLO	Wereldoriëntatie
	Pennestreken	Schrijven
	Moet je Doen	Tekenen, handvaardigheid en dans
	Dansspetters	Dans
	Eigenwijs, Benny	Muziek
	Vreden	
	Ipockets	Engels
	Planmatig bewegen	Gym
	Soemo	Sociaal emotionele ontwikkeling
	Nieuwsbegrip	Begrijpend lezen(vanaf jan. Gr. 4)
	Gynzy	Interneteducatie
	Snappet	Adaptief onderwijs middels een tablet. Verwerking van spelling en rekenen. Ook woordenschat en technisch lezen.
5/6	Alles Telt	Rekenen
	Taal in Beeld	Taal
	Spelling in beeld	Spelling
	Estafette	Technisch lezen
	Topondernemers	Wereldoriëntatie
	Zwart op wit	Schrijven
	Moet je Doen	Tekenen, handvaardigheid en dans
	Dansspetters	Dans

	Eigenwijs, Benny Vreden Take it easy Planmatig bewegen Soemo Nieuwsbegrip Gynzy Snappet	Muziek Engels Gym Sociaal emotionele ontwikkeling Begrijpend lezen Interneteducatie Adaptief onderwijs middels een tablet. Verwerking van taal, spelling en rekenen.
	Werktijd	...
7/8	Alles Telt Taal in Beeld Spelling in beeld Estafette Topondernemers Zwart op wit Moet je Doen Dansspeters Eigenwijs, Benny Vreden Take it easy Planmatig bewegen Soemo Nieuwsbegrip Denkwerk Topovaria Groene taken Gynzy Snappet	Rekenen Taal Spelling Technisch lezen Wereldoriëntatie Schrijven Tekenen, handvaardigheid en dans Dans Muziek Engels Gym Sociaal emotionele ontwikkeling Begrijpend lezen Informatieverwerking Topografie Kopieën uit verschillende methodes Interneteducatie Adaptief onderwijs middels een tablet. Verwerking van taal, spelling en rekenen. Woordenschat, automatiseren
	Werktijd	...

5.4 Instructie

Tijdens de verschillende lessen maken de leerkrachten gebruik van verschillende passende instructievarianten. Hieronder worden de varianten beschreven die wij in ons onderwijsaanbod toepassen.

5.4.1 Banende instructie

“Binnen het leerling-gecentreerd of banend onderwijs is sprake van een grote mate van interactie tussen leraar en leerling. De leraar begeleidt het interactieproces door het stellen van open vragen en het geven van uitleg en feedback. De denkvaardigheid van leerlingen wordt gestimuleerd en zij leren zelf hun eigen kennis te construeren.

5.4.2 Sturende instructie

Bij sturende instructie stimuleert de leraar de leerlingen om zelf te bedenken hoe de taak kan worden aangepakt. De leerlingen kunnen hierbij teruggrijpen op strategieën die eerder zijn aangereikt. Als de leerling hier niet uitkomt, helpt de leraar door een voorgaande les in herinnering te brengen of een eerder gemaakte, vergelijkbare opgave erbij te pakken. De leraar helpt de leerling op weg door vragen te stellen of naar ondersteunende materialen te verwijzen, maar doet niet voor. Als de leerlingen er niet uitkomen kan de leraar overstappen op een meer structuurverlenende instructie.

5.4.3 Structuurverlenende instructie

In het leraar-gecentreerd of structuur verlenend onderwijs doorloopt de leraar systematisch verschillende handelingen waarbij sprake is van een meer eenzijdig beïnvloedingsproces. De leraar geeft instructies en de leerlingen voeren deze uit, zonder dat ze veel invloed hebben op het onderwijsleerproces. In deze vorm van didactiek komt de leraar tegemoet aan de instructiebehoefte van bijvoorbeeld zwakke rekenaars en wordt de nadruk gelegd op het aanleren van adequate oplossingsstrategieën. Een vorm van structuurverlenende instructie biedt het directe instructiemodel of varianten hierop zoals het interactief gedifferentieerde directe instructiemodel (IGDI) of het activerende directe instructiemodel (ADI). Deze modellen proberen binnen een vaste lesstructuur, door middel van verschillende fases in de instructie, interactie op te roepen tussen de leerkracht en de leerlingen en onderling tussen de leerlingen. Het doel is nieuwe kennis opnemen en deze koppelen aan de voorkennis.”⁷

5.4.4 Het IGDI model (Interactieve Gedifferentieerde Directe Instructiemodel)

Binnen onze school werken we tijdens de basisvakken; rekenen, spelling, taal en (technisch- en begrijpend lezen) met het IGDI model. Mondiaal gezien is het directe instructiemodel de meest toegepaste instructiedidactiek. Het model wordt in het merendeel van onze methodes aangetroffen. Directe instructie is doelgericht onderwijs waarbij er zorgvuldig met de tijd om wordt gegaan. Je gebruikt als leerkracht veel voorbeelden en doet veel voor. De leerlingen worden actief betrokken en ontvangen directe feedback. Door het interactieve gedifferentieerde directe instructiemodel(IGDI) realiseer je gedifferentieerd onderwijs op maat.

Essentieel bij het IGDI-model is de centrale positie van de leerkracht tijdens de instructie, men spreekt daarom van leerkrachtgestuurd onderwijs.

Het IGDI-model bestaat uit 6 stappen:

1. Start les

Elke les start met een introductie. Hierin wordt de nieuwe leerstof voorbereid, de leerkracht geeft een samenvatting van de leerstof die al eerder aan bod is geweest(terugblik) en haalt relevante voorkennis op. Ook wordt het lesdoel voor de komende les met de kinderen besproken. Hierna kunnen de (plus)leerlingen met eigen leerlijn, aan het werk.

2. Presentatie / interactieve groepsinstructie(modelen)

Tijdens de instructie wordt de nieuwe leerstof gepresenteerd. Belangrijk is hierbij verduidelijking van het doel, uitleg geven, voordoen en duidelijke voorbeelden geven. Instructies moeten niet vragend gegeven worden, maar je moet zelf verwoorden. Belangrijk is ook het vragen stellen en interactie. Door vragen te stellen kan de leerkracht een beeld vormen van het begrip van de kinderen.

3. Begeleide (in)oefening (convergente differentiatie)

Tijdens deze fase kunnen de kinderen onder begeleiding van de leerkracht oefenen. Als de opdrachten gerelateerd worden aan het lesdoel is het vooral voor de zwakke leerlingen duidelijker waarom de opdracht belangrijk is en wat ze precies gaan oefenen. Om interactie tussen leerlingen te creëren zijn verschillende vormen van samenwerkend leren een mogelijkheid, zoals denken-delen-uitwisselen. De leerlingen kunnen samen praten over het antwoord op een vraag. Zwakkere leerlingen leren op deze manier van betere leerlingen en kunnen ook met een goed antwoord komen.

4. Zelfstandig of in duo's toepassen / verlengde instructie

Bij deze fase wordt de groep in tweeën gesplitst. De leerkracht geeft verlengde instructie aan risico- en zwakke leerlingen in een groep van 2 tot 6 leerlingen. De andere kinderen zijn zelfstandig aan het werk met verwerkingsopdrachten die aansluiten bij de groepsinstructie. De verlengde instructie duurt 15 tot 20 minuten. In deze tijd wordt de groepsinstructie nog eens herhaald (reteaching), wordt nog eens extra geoefend of worden leerlingen alvast voorbereid op de volgende les (preteaching).

⁷ SLO, expertisecentrum leerplanontwikkeling, Passend Onderwijs aanbod-instructie, Geraadpleegt op 20 -11-2015 van <http://passendonderwijsaanbod.slo.nl/organisatie/instructie/banende/>

5. Feedback ZW-groep en instructiegroep

Na de verlengde instructie kunnen deze leerlingen ook zelfstandig aan het werk en krijgen de andere leerlingen feedback op hun gemaakte werk.

6. Afsluiting

Dan wordt de les gezamenlijk afgesloten. Er wordt besproken of de leerlingen het doel hebben bereikt. Ook is er alvast een vooruitblik naar de volgende les, er wordt verteld wat dan aan de orde zal komen. Vooral voor de zwakke leerlingen is dit belangrijk omdat het verbinden van nieuwe kennis aan wat ze al weten vaak problemen oplevert.

5.4.5 Modelen

“De essentie van goed lesgeven in strategieën is de leerlingen duidelijk maken wat ze moeten doen om succesvolle lezers te zijn; *voordoën*, *laten zien* hoe vaardige lezers betekenis verlenen aan tekst door hardop te denken. Dit is heel wat anders dan *vertellen* wat ze moeten doen.” Aldus de Amerikaanse leesdeskundige Elaine McEwan in haar boek *7 strategies of Highly Effective Readers* (2004).

Voordoën, demonstreren als didactisch instrument wordt ‘modelen’ genoemd. Modelen voert terug op het meester-gezelprincipe. Vroeger werden (ambachtelijke) beroepen geleerd doordat de meester aan zijn gezelschap voordeed wat hij moest doen: de meester liet zien hoe hij een bepaalde vaardigheid uitvoerde en zijn leerling deed hem stap voor stap na. Het leereffect wordt versterkt door de voorbeeldhandelingen te begeleiden met uitleg: ‘Kijk, nu doe ik ... Dat is nodig omdat ... Let wel op, het is belangrijk om ..., anders gebeurt er ...’

Bij het modelen van begrijpend lezen, taal, spelling, rekenen en technisch lezen doet zich een probleem voor: de aan te leren activiteit speelt zich grotendeels in het hoofd af en is daarmee niet goed zichtbaar. Een leerling die beter wil leren begrijpend lezen kan dus niet simpelweg een ‘expertlezer’ observeren. De expertlezer kan dit proces echter wel zichtbaar maken door hardopdenkend te lezen.

5.4.6 Model-leren

Deze stap is aan de orde als leerlingen een vraagstuk niet kunnen oplossen en als eerdere suggesties van de leraar niet tot probleemoplossend gedrag leiden. Met model-leren wordt bedoeld dat de leraar een adequate oplossingsstrategie voordoet, waarbij zij uitlegt waarom zij die manier van oplossen gebruikt. Deze oplossingsweg herhaalt zij samen met de leerlingen. Daarna mogen de leerlingen het zelf proberen.

Voor welke leerling?	Aandachtspunten
<i>Het basisaanbod</i>	• Alle leerlingen hebben behoefte aan en recht op instructie.• Probleemoplossend leren denken is van belang voor alle leerlingen en kan op verschillende niveaus worden uitgewerkt.• Voor alle leerlingen zal de instructie soms moeten aangepast: van banend naar structuurverlenend en vice versa.• Alle leerlingen hebben behoefte aan terugkoppeling.• De leraar heeft kennis van verschillende instructievormen, is zich bewust van de wijze waarop hij/zij instructie geeft en is in staat deze instructievorm op basis van observaties en feedback van leerlingen aan te passen.
<i>Het plusaanbod</i>	• Verkorte instructie bij nieuwe basisstof.

	• Banende instructie als uitgangspunt, zo nodig wordt meer sturing aangebracht. • Instructie bij extra/andere stof. • Terugkoppeling in de groep.
<i>Het intensieve aanbod</i>	• Sturende instructie als uitgangspunt. • Zo nodig wordt overgestapt op structuurverlenende instructie of model-leren. • Automatiseren en herhalen op vaste momenten van de dag. • Inzet ondersteunende materialen/methodieken. • Direct feedback. • Aandacht voor probleemoplossend leren denken.
<i>Het zeer intensieve aanbod</i>	• Sturende of structuurverlenende instructie als uitgangspunt. • Zo nodig wordt overstapt op model-leren. • Ondersteunende activiteiten met betrekking tot het korte termijn geheugen. • Automatiseren en herhalen op vaste momenten van de dag. • Inzet ondersteunende materialen/methodieken. • Direct feedback. • Aandacht voor probleemoplossend leren denken.

In bijlage 1a, b, en c vind je de instructiemodellen van de vakken spelling, taal, rekenen, begrijpend lezen en technisch lezen. De basis hierbij is het IGDI-model en het modellen.

5.5 Coöperatief leren

Coöperatief leren gaat om het (bewust) samenwerken van leerlingen in licht heterogene tweetallen of kleine groepjes. De leerlingen ondersteunen en helpen elkaar en zoeken samen naar oplossingen voor problemen. Instructiegevoelige leerlingen profiteren van de aanmoediging, uitleg en hulp van medeleerlingen. De instructieonafhankelijke leerlingen profiteren eveneens van het samenwerken: door anderen te helpen, bereiken ze beheersing van de stof op een hoger niveau. Bovendien neemt de effectieve leertijd toe wanneer de leerkracht gebruik maakt van het vermogen van leerlingen om elkaar te helpen. Het gaat bij coöperatief leren om zowel het leren van inhouden als het leren samenwerken.

Er is dus sprake van een cognitief en een sociaal doel.

Het kenmerkende van coöperatief leren is

- Directe interactie tussen de leerlingen in een groepje; in de uitwisseling van gedachten, ideeën en opvattingen.
- Het creëren van wederzijdse afhankelijkheid: de opdracht wordt door de leerkracht zo geformuleerd dat de groep alleen succes kan hebben als alle leden van de groep zich inzetten en een bijdrage leveren.
- Individuele verantwoordelijkheid: elke leerling is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen leren en gedrag, niet alleen het groepsresultaat telt, elke leerling wordt ook persoonlijk beoordeeld op prestaties.

5.6 Snappet

Snappet is een adaptief onderwijsplatform dat elk kind uitdaagt om zich optimaal te ontwikkelen. Kinderen werken aan leerdoelen van kernvakken die aansluiten bij hun eigen niveau. De leerkracht wordt ontzorgd met een systeem dat inzicht en handelingsperspectief biedt en tijd en ruimte geeft om nog meer leerkracht te zijn. Ouders kunnen hun kinderen verantwoord helpen met leren, en het schoolmanagement krijgt meer inzicht om gericht beleid te maken. Snappet verbindt alle betrokkenen in het onderwijs en stelt hen in staat het kind optimaal te ondersteunen en te volgen.

Mogelijkheden

Een les bestaat uit klassikale instructie, eventueel een verlengde instructie, verwerken en afronden (volgens het IGDI model). De leerkracht bereidt de les voor, en evalueert na afloop. Snappet tabletonderwijs ondersteunt de leerkracht bij al deze stappen, voor meer passend en opbrengstgericht onderwijs.

Achter iedere les staat een 'plusje'. Deze geeft de leerlingen toegang tot materiaal behorend bij dat leerdoel, dat afhankelijk van het niveau van de leerling moeilijker of makkelijker is. Daarnaast kan een kind in overleg met de leerkracht aan eigen leerdoelen werken. Ook het materiaal dat daar aangeboden wordt is aangepast aan het niveau van de leerling en varieert van remediëring tot verrijking. De leerkracht houdt via het dashboard voortdurend het overzicht, en kan beslissen tot aanvullend bijsturen. Hierbij kan de leerkracht ook een werkpakket voor een leerling opstellen waarbij de leerkracht doelen kan kiezen waar de leerling aan kan gaan werken.

Aanpak en inzet

Wij gebruiken Snappet vanaf groep 4 t/m groep 8. We zetten Snappet in bij taal, rekenen, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen, informatieverwerking, woordenschat en automatiseren. Zie bijlage 2 voor de werkwijze met Snappet.

5.7 Werktijd

Vanaf groep 5 wordt werktijd toegevoegd aan het lesprogramma. De leerlingen zijn al bekend met keuzetaken in combinatie met een planbord, wat vanaf groep 1/2 wordt aangeboden. De werktijd is een dagelijkse periode van minimaal 60 minuten, waarin kinderen leren onder eigen verantwoordelijkheid hun werk te plannen, uit te voeren en te evalueren. Hiertoe behoort ook het structureren van werk, zelfstandig omgaan met materialen, bewust omgaan met tijd, plannen en inschatten, duur werkzaamheden, zelfredzaamheid (waaronder uitstel van de hulpvraag), samenwerken en helpen. De werktijd bestaat uit drie componenten: instructie, zelfstandig werken en begeleidend handelen.

Vanaf groep 5 worden de leerlingen onderverdeeld in 3 groepen: de gele groep, de groene groep en de blauwe groep. De groepen zijn gekoppeld aan de drie niveaus waarmee wordt gewerkt in de klas, zoals beschreven in de groepshandelingsplannen (zie hoofdstuk 6.3).

- Geel betekent instructieafhankelijk, deze leerlingen maken de minimale lesstof van de aangeboden vakken.
- Groen betekent instructiegevoelig, deze leerlingen maken de basisstof van de aangeboden vakken.
- Blauw betekent instructieonafhankelijk, de aangeboden lesstof wordt compact aangeboden zodat er ruimte is voor plustaken.

In de weekplanning van de werktijd kunnen de kinderen zien bij de kleuren welke taken zij moeten inplannen. De taken worden ingepland op niveau. Dit gebeurt klassikaal bij aanvang van de schoolweek, hierbij plant elk kind individueel. De leerkracht begeleidt.

5.8 Leerlingvolgsysteem

Een leerlingvolgsysteem geeft de leerkracht, ouders en leerlingen inzicht in de ontwikkeling van de leerlingen, zowel op individueel- als op groepsniveau. Op de Sterredans zorgen krijgen we inzicht in de didactische vorderingen van de leerlingen door gebruik te maken van Cito LVS. Voor de ontwikkeling op het sociaal emotioneel gebied maken we gebruik van ZIEN! Een totaaloverzicht van deze meetinstrumenten wordt weergegeven in Parnassys.

5.8.1 Cito LVS

Wij zetten Cito LVS schoolbreed in, vanaf groep 2 worden begin-, midden-, en eindtoetsen afgenomen bij de leerlingen. Bij groep 8 wordt in maart de centrale eindtoets van Cito afgenomen.

5.8.2 ZIEN!

ZIEN! Is een expertsysteem dat de leerkracht helpt bij het bevorderen van de sociaal emotionele ontwikkeling. ZIEN! hanteert zeven dimensies. Twee graadmeters, welbevinden en betrokkenheid, die een signaalfunctie hebben en vijf vaardigheidsdimensies die relevante informatie geven over de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied. ZIEN! is een webbased programma en gekoppeld aan Parnassys. Zo hebben de leerkrachten per leerling een algeheel overzicht in één systeem.

5.8.3 Parnassys

Alle scholen binnen de stichting Sint Josefscholen maken gebruik van Parnassys.

Parnassys is een compleet webbased leerling administratie en leerlingvolgsysteem. Wij gebruiken Parnassys om een digitaal dossier bij te houden over elke leerling en elke groep. Hierin zit onder andere:

- registratie absenties
- toetsgegevens
- notities en verslagen n.a.v. bijvoorbeeld: oudergesprekken, gesprekken met externen
- onderzoeksgegevens
- groepsplannen
- gegevens Cito LVS en ZIEN!
- sociogram

De Sterredans is sinds augustus 2015 gestart met Parnassys, het werken met dit programma gebeurt gefaseerd. Wij blijven in ontwikkeling.

6. Handelingsgericht werken (HGW)

6.1 1-zorgroute

Met de 1-zorgroute wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van de 1-zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt.

In de groep

De cyclus van handelingsgericht werken wordt tenminste drie keer per jaar door de leerkracht doorlopen en kent de volgende stappen:

1. evalueren en verzamelen van gegevens;
2. signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
3. het benoemen van specifieke onderwijsbehoeften;
4. het clusteren van leerlingen met gelijksoortige specifieke onderwijsbehoeften;
5. opstellen van het groepsplan;
6. uitvoeren van het groepsplan.

Schoolniveau

Elke school richt een ondersteunende structuur in, waarbij de leerkracht ondersteund wordt bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht. Hiervoor heeft de intern begeleider drie ankerpunten in de begeleiding:

de groepsbespreking;
de leerlingbespreking;
de klassenconsultatie.

Hiernaast wordt van de directie onderwijsinhoudelijk leiderschap gevraagd.

Bovenschools niveau

Scholen, instellingen en professionals werken zodanig met elkaar samen dat er een integraal en passend arrangement is voor leerlingen en hun opvoeders die bijzondere ondersteuning nodig hebben. Wij maken hierbij gebruik van het samenwerkingsverband 'Stromenland'.

6.2 Signaleren

Wanneer er signalen zijn dat pedagogische- of didactische factoren de ontwikkelingen van het kind belemmeren dan gelden de volgende uitgangspunten:

- We gaan uit van de behoeften van het kind
- De leerkracht is coach en begeleidt het kind in het ontwikkelingsproces
- Ouders worden betrokken bij het proces
- De leerkracht informeert de intern begeleider. Dit kan tijdens de groepsbespreking, leerlingbespreking of op afspraak
- De leerkracht richt zich in eerste instantie altijd op de ondersteuningsbehoefte van de leerling en/ of van de groep en stemt daar zijn of haar acties op af
- De leerkracht is gericht op het in beeld krijgen van specifieke behoeftes van een kind en hanteert daarbij signalerings-instrumenten die de sociaal-emotionele en cognitieve ondersteuningsvragen in beeld brengen (Parnassys, Zien!, Snappet, cito LVS)
- De leerkracht heeft kennis van de wijze waarop wij op de Sterredans preventief beleid voeren ter voorkoming van problemen op sociaal- en emotioneel gebied en voert de schoolafspraken daaromtrent uit.
- De leerkracht hanteert methodieken die op schoolniveau zijn afgesproken, enerzijds ter bevordering van de doorgaande lijn, anderzijds ter voorkoming van problemen (zowel cognitief als sociaal- emotioneel)

- De leerkracht kent de signalen, behorende bij specifieke ondersteuningsbehoeften (bijv.: hoogbegaafdheid, gedragsstoornissen, pestgedrag) of stelt zich daarin lerende op
- De leerkracht is in staat de LVS-gegevens te analyseren of stelt zich daarin lerende op
- Het kind mag en kan altijd rekenen op hulp wanneer er zich ondersteuningsvragen voordoen
- De leerkracht zorgt voor de juiste begeleiding op het juiste moment en is voornemens het onderwijs zo te organiseren, dat tegemoet gekomen kan worden aan de individuele ondersteuning. Hij of zij stelt zich lerend op en vraagt om hulp, wanneer er zich problemen voordoen
- De leerkracht is in staat planmatig te handelen (HGW)
- De intern begeleider kan een leerkracht, met expertise binnen het gebied van de hulpvraag, koppelen aan de hulpbehoevende leerkracht

6.3 Concrete uitwerking op groepsniveau

De leerkracht gaat op professionele wijze om met verschillen in kennis, vaardigheden, gedrag en onderwijsbehoeften van de leerling. Om dit goed vast te leggen gebruiken wij een groepsoverzicht, de groepsplannen en de groepskaart van Parnassys. Op het groepsoverzicht geeft de leerkracht een overzicht van de groep, wat zijn sterke kanten en wat kunnen belemmeringen zijn/of risicofactoren. Op de groepskaart worden de onderwijsbehoeften per leerling weergegeven a.d.h.v. de Cito resultaten. In het groepsplan worden de leerlingen, per vakgebied, gecategoriseerd in drie groepen;

- instructieafhankelijk,
- instructiegevoelig en
- instructieonafhankelijk.

Door een effectief klassenmanagement worden kinderen die dreigen uit te vallen of meer uitdaging nodig hebben individueel of in een kleine groep begeleid. Deze begeleiding wordt vastgelegd in het groepsplan. De ondersteuning kan gegeven worden door de leerkracht of een medeleerling en kan o.a. bestaan uit:

- verlengde instructie
- begeleide inoefening
- individuele aansturing
- extra oefening (computer/ huiswerk)
- pre-teaching
- compacten van de leerstof
- verrijking

De groepsplannen worden twee keer per jaar geëvalueerd. Er wordt gekeken of de begeleiding effect heeft gehad. Op basis van die informatie wordt het groepsplan aangepast. De leerkracht houdt gedurende de begeleidingsperiode de gepleegde interventies en resultaten bij. De leerling wordt besproken tijdens de groepsbespreking met de intern begeleider en/ of er wordt een afspraak gemaakt met de intern begeleider voor een leerlingbespreking. De leerkracht bespreekt dan met de intern begeleider de leerling. De leerkracht omschrijft het probleem en de geboden ondersteuning, waarna het vervolgtraject wordt besproken:

- aanvullende observatie en/ of analyse van methode gebonden toetsen (uit te voeren door groepsleerkracht) of
- observatie en/ of didactisch onderzoek (door intern begeleider)

Als de aanvullende gegevens bekend zijn wordt het vervolgtraject van het kind besproken en vastgelegd in het groepsplan. De leerkracht bespreekt regelmatig de extra ondersteuning en de vorderingen van de leerling met de ouders.

6.4 Hulpmiddelen

6.4.1 ondersteuningsmateriaal

We gebruiken de volgende ondersteuningsmaterialen in de stamgroep:

Individueel:

- kladblok
- geluidsdemper
- computer of laptop met koptelefoon
- Blokje(dobbelsteen) zelfstandig werken: **rood** niet storen, **groen** je mag aan mij vragen stellen, **vraagteken** ik heb een vraag voor de leerkracht.

Klassikaal:

- Stoplicht:

Rood:

De leerkracht geeft verlengde instructie of individuele begeleiding aan de instructietafel.

De andere leerlingen mogen geen vragen stellen aan de leerkracht, maar gebruiken hun dobbelsteen en gaan verder met de opdrachten die zij wel begrijpen.

Oranje:

De leerlingen kunnen fluisterend vragen stellen aan kinderen uit de tafelgroep en er mag op fluisterstem of groepjesstem samengewerkt worden.

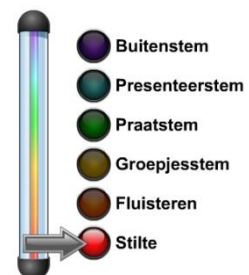
De andere leerlingen mogen geen vragen stellen aan de leerkracht, maar gebruiken hun dobbelsteen en gaan verder met de opdrachten die zij wel begrijpen.

De leerkracht kan leerlingen individueel begeleiden aan de instructietafel.

Groen:

De leerkracht is beschikbaar en loopt de vaste looproute om vragen te beantwoorden, hierna geeft de leerkracht aan of de leerlingen ook naar hem/haar toe mogen komen. Er mag overlegd worden op groepjesstem in de tafelgroep.

- Time-timer: individueel en/of groepsgebonden.
- Thermometer stemvolume: Tijdens het werken wordt de thermometer gebruikt om aan te geven welk stemvolume wenselijk is. Via Gynzy.com wordt de thermometer aangezet. We hanteren de volgende stemvolumes in de school: stilte, fluisteren, groepjesstem, praatstem, presenteerstem, buitenstem.

6.4.2 Regulerende hulpmiddelen

We gebruiken de volgende regulerende hulpmiddelen in de groep bij leerlingen met ondersteuningsbehoefte.:

- Senso-motorisch materiaal: Tangle, wiebelkussen
- Hulpkaarten: tafelkaart, getallenlijn, honderdveld, werkwoordspellingkaart
- Leesliniaal: vergoot de woorden en zinnen tijdens het lezen
- Snappet voorleesfunctie

Tijdens de leerlingbespreking geeft de leerkracht aan welke regulerende hulpmiddelen zijn ingezet. Alle regulerende hulpmiddelen worden tijdelijk ingezet, met regelmaat wordt bekeken of deze nog nodig zijn.

6.4.3 Protocollen en beleid

We hebben binnen de zorg meerdere protocollen op school die ons ondersteuning kunnen bieden, wanneer je een protocol gebruikt is overleg met de intern begeleider wenselijk.

- Protocol intake
- Voorschottraining vanuit beginnende geletterdheid
- DHH digitaal handelingsplan hoogbegaafdheid
- OPP (ontwikkelingsperspectief plan) vanaf groep 5/6
- Protocol (hoog)begaafdheid
- Protocol dyslexie
- Protocol pesten
- Protocol leerlingondersteuning door externen

De protocollen en beleidsstukken zijn ter inzage op te vragen bij de directie.

6.5 Extra faciliteiten voor kinderen bij toetsen

Op de Sterredans zitten leerlingen die na onderzoek recht hebben op compenserende en/of dispenserende maatregelen. Na onderzoek volgen er aanbevelingen voor de desbetreffende leerling. Veel van deze methodieken en materialen kunnen we algemeen inzetten voor kinderen met dyslexie, dyscalculie en Cito V- kinderen bij deze leerlingen is een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) opgesteld door de leerkracht en intern begeleider.

6.5.1. Extra faciliteiten voor kinderen met een dyslexieverklaring of TOS (taalontwikkelingsstoornis)

Methode gebonden toetsen

Rekenen:	Gebruik tafelkaart
Spelling:	Indien nodig dictee individueel of in een klein groepje afnemen, voorleesfunctie Snappet, werkwoordspellingkaart
Begrijpend lezen:	Tekst vooraf laten lezen, voorlezen, Claread
Extra tijd:	Alles mag afgemaakt worden, dus extra tijd als dit nodig is

CITO- LVS

Rekenen:	Een tafelkaart als deze normaal ook gebruikt wordt, voorlezen
Spelling:	Indien nodig digitaal
Begrijpend lezen:	voorlezen
DMT:	-
AVI:	Vergrote versie bij kinderen met een achterstand van tenminste 1 ½ jaar
Extra tijd:	Alles moet afgemaakt worden, dus extra tijd als dit nodig is

Eindtoets groep 8

Alle toetsen:	Vergrote versie of digitaal
Rekenen:	Tafelkaart als deze normaal ook gebruikt wordt
Extra tijd:	Alles moet afgemaakt worden, dus extra tijd als dit nodig is

6.5.2 Extra faciliteiten voor kinderen met een dyscalculie verklaring:

Methode gebonden toetsen

Rekenen:	
-	Extra tijd
-	Gebruik tafelkaart
-	Gebruik strategiekaarten
-	Boven de 100: cijferend optellen en aftrekken

- Gebruik rekenmachine bij: vermenigvuldigen en delen met grote (boven de 100) en lastige getallen (breuken). **Tussenstappen van bewerkingen opschrijven**

CITO- LVS

Rekenen:

- Digitale toets maken
- Extra tijd
- Gebruik tafelkaart
- Gebruik strategiekaarten
- Boven de 100: cijferend optellen en aftrekken
- Gebruik rekenmachine bij: vermenigvuldigen en delen met grote (boven de 100) en lastige getallen (breuken). **Tussenstappen van bewerkingen opschrijven**

Eindtoets groep 8

Rekenen:

- Extra tijd: per toets 1/4 van de toegestane tijd extra. De toets mag afgemaakt worden, maar de opgaven die buiten de toegestane tijd worden gemaakt, worden niet meegenomen in de toetsscore. Je krijgt dus een handmatige score naast de reguliere score -> schaduwscore.
- Gebruik tafelkaart
- Gebruik strategiekaarten
- Boven de 100: cijferend optellen en aftrekken
- Gebruik rekenmachine bij: vermenigvuldigen en delen met grote (boven de 100) en lastige getallen (breuken). **Tussenstappen van bewerkingen opschrijven**

6.5.3 Extra faciliteiten voor de Cito V- kinderen

Methode gebonden toetsen

Rekenen: tafelkaart (vanaf januari groep 5), strategiekaarten

Spelling : werkwoordspellingkaart

Begrijpend lezen: de tekst wordt voorgelezen

CITO- LVS

Rekenen: Tafelkaart en strategiekaarten als deze normaal ook gebruikt worden.

Spelling: werkwoordspellingkaart

Gebruik extra hulpmiddelen vermelden bij overdracht en Onderwijskundig rapport (OKR).

6.6 Eindtoets

Alle kinderen van groep 8 maken verplicht de eindtoets regulier basisonderwijs. De onderdelen taal en rekenen zijn verplicht, onderdeel wereldoriëntatie is een schoolkeuze.

1. De kinderen maken de eindtoets op N- of B- niveau:

- Eindtoets N (niveau): kinderen met vervolgdadvies basisberoepsgerichte leerweg (BB) of kaderberoepsgerichte leerweg (KB)
- Eindtoets B (basis): kinderen met vervolgdadvies gemengde/ theoretische leerweg (GT) of hoger

2. Het maken van de eindtoets is niet verplicht voor kinderen:

- Die zeer moeilijk lerend zijn; IQ lager dan 70
- Die meervoudig gehandicapt zijn
- Die korter dan vier jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen.

6.7 Plusleerlingen en hoogbegaafde leerlingen

Aandacht voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong is een belangrijk onderdeel van onze ingezette schoolontwikkeling. Al een aantal jaren zijn we bezig om de zorg aan plusleerlingen en hoogbegaafde leerlingen, vorm en inhoud te geven. Dit wordt steeds meer zichtbaar binnen onze school.

6.7.1 algemeen

Ingezet plus- en hoogbegaafdenbeleid

- Werken met compacten (verwerkingsstof verminderen en daarnaast verdiepend of uitdagend materiaal aanbieden)
- Werken met het Digitaal handelingsprotocol hoogbegaafdheid (DHH)
- Aandacht voor plusleerlingen in de lessen lezen, rekenen, taal en spelling. Dit betreft met name de instructie en de verwerking van de leerstof tijdens de dagelijkse lessen
- Aan de hand van het AKIB-formulier wat is opgesteld door kinderdagverblijven/peuterspeelzalen en consultatiebureau voeren ouders en leerkracht een intake gesprek.
- Inzet van meer uitdagende materialen/verrijking- en/of verdiepingsstof
- Bij selectie van nieuwe methodes is een belangrijk criterium of de methode aandacht heeft voor plusleerlingen
- De intern begeleidster en één leerkracht/pedagoog hebben beide een cursus hoogbegaafdheid gevolgd.

Kinderen met een voorsprong op een bepaald gebied (plus- en hoogbegaafde leerlingen) worden elke keer met hun groep mee getoetst om te controleren of de stof uit het verleden nog beheerst wordt en of ze geen hiaten hebben opgelopen in de leerstof. Deze kinderen maken de toets die de groep maakt. Dit geldt voor de methode gebonden toetsen.

Het doel van onze aanpak is dat de plusleerlingen en hoogbegaafde leerlingen minimaal op alle (vak) gebieden gelijk presteren aan hun leeftijds-, klasgenoten. Wij kiezen voor deze groep kinderen voor compacten, verbreden en verdiepen.

Het kan voorkomen dat de plusleerling of hoogbegaafde leerling zorg nodig heeft op het gebied van werkhouding en/ of executieve functies. Dit wordt aangegeven bij de specialist hoogbegaafdheid en overleg met de intern begeleider wordt er een plan uitgezet.

In bijlage 6 en 7 staat het protocol beschreven rondom plusleerlingen en hoogbegaafde leerlingen.

6.7.2 Plusleerlingen

Leerlingen die op één bepaald vakgebied voorlopen op hun klasgenoten laten we binnen alle redelijkheid (algemeen uitgangspunt is dat er maximaal 1,5 jaar voorsprong mag ontstaan op zijn/haar leeftijdsgenoten) focussen op extra verdieping van de leerstof. Deze verdiepingsstof wordt gemaakt in de klas. De leerkracht is verantwoordelijk voor het aanbieden van de leerstof op maat. De hoogbegaafdheidsspecialist kan altijd om advies en hulp gevraagd worden. Op de Sterredans noemen wij deze leerlingen plusleerlingen.

De tijd die de leerlingen over hebben na het behalen van de kerndoelen op eigen niveau wordt besteed aan het pluswerk.

Het pluswerk is de vakgebonden verdieping (verder uitdiepen van bestaande onderwerpen) van een bepaald vak. Dit materiaal is te vinden in de gespreksruimte, de materialen worden beheerd door de hoogbegaafdheidsspecialist. De groepsleerkracht begeleidt de leerlingen tijdens het werken met het plusmateriaal. Het overzicht van het plusmateriaal is te vinden in bijlage 8.

Plusleerlingen

Wij nemen de volgende punten mee bij de signalering;

- Deze leerlingen hebben over het algemeen een voorsprong van een half jaar.
- Vanuit KIJK blijkt dat de leerling een ontwikkelingsvoorsprong heeft op een bepaald vakgebied
- Een I-score bij Snappet bij één of meer vakgebieden
- De leerkracht observeert de (werk)houding van de leerling in de klas.
- Bij de laatst afgenomen Cito LVS-toets(en) een I of I+ score.

In bijlage 3 vind je het differentiatieschema. Hierin staat beschreven welke materialen en middelen we inzetten bij plusleerlingen.

Ook bieden we de volgende verrijking aan:

Begrijpend lezen

De methode die wij gebruiken is Nieuwsbegrip. Wanneer een leerling een voorsprong laat zien, mag deze leerling één niveau hoger gaan werken. De niveaus die wij hanteren zijn:

Groep 4: AA

Groep 5/6: A

Groep 7/8 B en C

Wanneer het niveau in een hogere stamgroep wordt aangeboden, sluit de leerling tijdens begrijpend lezen aan bij deze stamgroep.

Spaans

Vanaf groep 7 kunnen leerlingen die een voorsprong hebben bij taal en spelling in aanmerking komen voor Spaans. Spaans wordt intern aangeboden en uitgevoerd door een externe docent Spaans. De lessen vinden plaats tijdens werktijd.

Creatieve wiskunde

Creatieve wiskunde wordt verzorgd door leerkrachten van de middelbare scholen in Nijmegen. Twee keer per jaar kunnen wij leerlingen inschrijven voor deze mogelijkheid, waarbij zij kennismaken met wiskunde. De lessen vinden extern plaats op één van de middelbare scholen. De leerlingen die hiervoor in aanmerking komen hebben een voorsprong bij rekenen. De lessen vinden op donderdagmiddag plaats.

6.7.3 Hoogbegaafde leerlingen

De verbreding op de Sterredans wordt zichtbaar door middel van Acadin. Het uitgangspunt bij verbreding is, naast het aanbieden van uitdagende leerstof ook: het leren leren, het leren denken en het leren plannen.

Om deze verbreding goed te kunnen aanpakken zetten wij de hoogbegaafdheidsspecialist in om de leerkrachten te begeleiden in de aanpak en begeleiding van hoogbegaafde leerlingen. We dagen deze leerlingen uit met een uitdagend aanbod binnen het programma van Acadin.

Wij nemen de volgende punten mee bij de signalering.

- Een I-score bij Snappet bij de vakgebieden rekenen, spelling en taal
- De leerkracht observeert de (werk)houding van de leerling in de klas.
- Deze leerlingen hebben een voorsprong van één jaar of meer bij het merendeel van de volgende LVS toetsen: Cito rekenen, Cito begrijpend lezen en Cito spelling.
- Onderzoek toont een intelligentiequotiënt (IQ) aan van >130
- Het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) geeft op meerdere punten aan dat een leerling een ontwikkelingsvoorsprong heeft. Het DHH nemen wij alleen af bij twijfel over leerprestaties en wanneer er een verschil is tussen Cito en Snappet.

Naast het inhoudelijk werken aan taal, lees en rekenopdrachten oefenen de hoogbegaafde leerlingen vaardigheden als plannen, organiseren, samenwerken, leren leren, informatie verzamelen, samenvatten en teksten beoordelen.

6.7.4 Acadin

Acadin biedt ruimte om de talenten van (zeer) intelligente en (hoog)begaafde leerlingen verder te ontwikkelen. Acadin ondersteunt bij het vormgeven van verrijkingsonderwijs op maat door middel van een rijke leeromgeving voor leerlingen, leerkrachten en anderen die een rol spelen bij de begeleiding van talentvolle leerlingen. Acadin biedt een digitale leeromgeving voor het organiseren van verrijkingsonderwijs. Vanuit deze omgeving heb je de beschikking over een breed en gevarieerd aanbod van geschikt verrijkingsmateriaal voor talentvolle en (hoog)begaafde leerlingen. Uit deze verzameling met rijke, uitdagende leeractiviteiten kun je gericht zoeken op o.a. vak-/interessegebied, leerniveau, leer- en denkvoorkeuren. Zo kun je voor én met je leerlingen een passend aanbod samenstellen. Leerlingen kunnen zelf natuurlijk ook zoeken naar leeractiviteiten die hen aanspreken om mee aan de slag te gaan.

De hoogbegaafdheidsspecialist maakt begin van het schooljaar een overzicht van de plus- en de hb leerlingen en stelt dit na iedere Cito periode bij. Er wordt geen DHH ingevuld bij kinderen waarvan het zeker is dat ze gaan starten met Acadin (zie criteria signalering). Bij twijfel over leerprestaties of executieve functies wordt het DHH wel ingezet. Dit gaat in overleg met de Intern Begeleider. De hoogbegaafdheidsspecialist is de beheerder van Acadin. Aanmaken van nieuwe accounts en het het aanvragen van nieuwe codes verloopt via de hb- specialist.

Toepassing

Groep 4 t/m 8: De leerlingen hebben een eigen account op Acadin. De leerkracht begeleidt de leerlingen minimaal 20 min. per week.

De leerlingen die met Acadin werken, compacten andere lesstof. De leerkracht bepaalt welke lesstof weg kan vallen of waar minder van gemaakt kan worden. Dit wordt per bouw afgesproken. Betrek ouders bij het proces door ze te informeren over de nieuwe werkwijze van de leerling.

Werkwijze

- De specialist hoogbegaafdheid is betrokken bij de start van de opdracht, het plannen en organiseren.
- Eén leerkracht per stamgroep is verantwoordelijk over Acadin.
- De leerkracht plant iedere week een instructie- en/of evaluatiemoment met de leerling(en). Per week minimaal 20 minuten.
- Er worden vaste momenten voor Acadin ingepland.
- De leerkracht bepaalt of er individueel-, of samengewerkt gaat worden.
- De leerling vult (onder begeleiding van de leerkracht) het meervoudige intelligentieprofiel en het denkprofiel in.
- De leerkracht kiest met de leerling een taak uit op basis van de gegevens uit de test, volgt de leerling en beoordeelt zijn werk.
- Een opdracht kan digitaal, op papier of door middel van een andere (creatieve) werkvorm worden uitgevoerd. Zorg ervoor dat je met de leerlingen afspraken maakt over de borging van de materialen.
- De leerling slaat tijdelijk het document op de server op bij tijdelijke opslag. Maak voor alle leerlingen een eigen map aan in je eigen groep.
- De opdracht wordt digitaal ingeleverd, dit kan d.m.v. een document, foto, samenvatting, filmpje.
- De leerkracht en de leerling zijn verantwoordelijk voor het verzorgen van de bijbehorende materialen.
- De leerkracht checkt dagelijks zijn mail.
- De leerkracht vraagt om hulp bij de specialist hoogbegaafdheid als zich een hulpvraag voordoet.

7. Interne zorg

Stroomschema interne zorg

Via deze volgorde worden afspraken gemaakt rondom zorgleerlingen.

7.1 Zorgniveaus

De zorg aan de leerlingen is onderverdeeld in vijf niveaus, de zogeheten zorgniveaus. De school kan met het in kaart brengen van de diverse zorgniveaus zicht krijgen op de zorgbehoefte van alle leerlingen op school. Tussen haakjes staat de persoon die bij dit zorgniveau betrokken is. Aan het begin van het schooljaar, tijdens de groepsbespreking en leerlingbespreking wordt bekeken in welke niveaus de leerlingen zitten. In bijlage 7 vind je een overzicht van alle interne contacten schooljaar 2016-2017.

Zorgniveau 1 blauw (leerkracht)

Dit betreft alle leerlingen. Het onderwijs binnen de groep wordt verzorgd door de groepsleerkracht en daarin is aandacht voor verschillende onderwijsbehoeften. De aanpak in de groep wordt beschreven in het groepsplan.

Zorgniveau 2 groen (leerkracht)

Wanneer de zorg die geboden wordt in niveau 1 niet voldoende is voor een leerling, wordt deze leerling in niveau 2 geplaatst. De leerkracht biedt extra ondersteuning aan die leerlingen die dat nodig blijken te hebben. De extra ondersteuning wordt omschreven in een individueel handelingsplan. De leerkracht informeert ouders over de specifieke aanpak van hun kind.

Zorgniveau 3 oranje (Intern begeleider en leerkracht)

Wanneer blijkt dat de zorg van niveau 2 niet voldoende is voor de leerling, dan wordt de leerling naar zorgniveau 3 verplaatst. Vanaf dit niveau wordt de leerling ingevoerd in het groeidocument. De leerkracht bespreekt de leerling met de intern begeleider en deze kan vervolgens zelf een verdere analyse doen, bijvoorbeeld door observaties of het coachen van de leerkracht. Ook kan de intern begeleider ervoor kiezen om de hulp van een van de specialisten in te schakelen (specialist hoogbegaafdheid, specialist jongen risicokind, gedragsspecialist).

Tevens kan er gekozen worden voor het inschakelen van kennis van buitenaf, waaronder:

Ambulant Begeleider uit het BSOT: zij kan observeren en de leerkracht van handelingsadviezen voorzien.

Schoolmaatschappelijk werk: deze kan in gesprek gaan over problemen met bijvoorbeeld emoties, angsten, problemen in het gezin etc.

Orthopedagoog van de Stichting St. Josephscholen: tijdens de consultatiegesprekken en na observaties worden handelingsadviezen besproken met leerkracht en ouders.

Fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist etc.

De aanpak wordt vastgelegd in het groepsplan of individueel handelingsplan. De leerkracht informeert, eventueel samen met de intern begeleider, de ouders. Ook zal er te allen tijden toestemming aan ouders worden gevraagd voor het inschakelen van kennis van buitenaf.

Zorgniveau 4 roze (Intern begeleider en leerkracht)

De school is handelingsverlegen en er wordt, in overleg met ouders, externe hulp van een specialist ingeroepen. Het is ook mogelijk dat er een psycho-diagnostisch onderzoek aangevraagd wordt. Bij bespreking in het BSOT worden de ouders altijd uitgenodigd. Op basis van adviezen uit observaties en onderzoek wordt een (individueel) handelingsplan/ aanpak opgesteld en uitgevoerd.

Zorgniveau 5 rood (Intern begeleider en leerkracht)

Wanneer de geboden hulp ontoereikend is, zal er vanuit het BSOT het advies komen de leerlingen te verwijzen naar het speciaal basisonderwijs (SBO) of het speciaal onderwijs (SO). Verwijzing wordt of is, via het BSOT, aangevraagd bij de Commissie van Toestemming (CvT).

7.2. Eigen leerlijn (Ontwikkelingsperspectiefplan OPP)

Soms kan een kind niet meer mee met de rest van de groep; er kan niet meer voldoende recht gedaan worden aan de basisvoorwaarden om tot leren te komen: relatie, competentie en autonomie. Om tot een passend onderwijsarrangement voor het kind te komen doorlopen wij onderstaande stappen.

- Voor de leerling met specifieke onderwijsbehoeften op didactisch gebied, van wie we verwachten dat hij maximaal het niveau van eind groep 7 (10 maanden achterstand) haalt voor de vakgebieden technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en/of rekenen-wiskunde.
- De school heeft ingezet op preventie. De leerkrachten hebben het kind op de voet gevolgd en preventief gereageerd op verschillende risicofactoren. De genomen maatregelen zijn vastgelegd in het groepsoverzicht en het groepsplan of individueel handelingsplan. De resultaten zijn besproken met de IB'er in de groepsbespreking.
- De problemen blijven hardnekkig. Er is een onderzoek uitgevoerd om de oorsprong van de problemen te achterhalen. De aanpak wordt geïntensiveerd. Er wordt ingezet op een aangepaste leerlijn (preteaching, compenserende of remediërende maatregelen); dit wordt vastgelegd in een groepsplan of individueel handelingsplan. De leerkrachten hebben oudergesprekken, de resultaten worden geëvalueerd in de groepsbespreking.
- De aanpassingen hebben onvoldoende resultaat. Een onderzoek is afgenomen om meer zicht te krijgen op mogelijke oorzaken, leermogelijkheden en belemmeringen om een reëel ontwikkelingsperspectief te kunnen schetsen.
- De leerling wordt ingebracht in het schoolmanagement team (SMT)
- Op grond van bovenstaande informatie wordt, in overleg met de ouders, het besluit genomen om over te gaan op een eigen leerlijn (ouders, leerkracht en intern begeleider).
- Een ontwikkelingsperspectiefplan wordt vanaf groep 6 opgesteld. Wanneer de leerling een beperking heeft op het gebied van gedrag, visuele, lichamelijke, auditieve of verstandelijke beperking dan wordt een OPP eerder opgesteld, mits dan al duidelijk is wat de uitstroom van deze leerling zal zijn.

Afspraken met betrekking tot het werken met een eigen leerlijn

- De leerkracht dient via de intern begeleider de leerling in bij het SMT. Zij controleren of een leerling in aanmerking komt voor een eigen leerlijn.
- Vanaf groep 6 wordt door de intern begeleider in samenspraak met de leerkracht een OPP opgesteld en ondertekend door school en ouders.
- Het OPP wordt tenminste één keer per schooljaar aangepast en met de ouders besproken.
- De aanpak van de leerling wordt door de leerkracht in het groepsplan beschreven.
- Het kind wordt dagelijks door de eigen leerkracht aangestuurd. De leerkracht roostert dit in zijn weekplanning in.

Voor de volgende twee categorieën leerlingen wordt een OPP opgesteld:

- a. Intakegesprek nieuwe leerling. De leerling heeft een beperking op het gebied van gedrag, visuele, lichamelijke, auditieve of verstandelijke beperking. School vraagt extra ondersteuning bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband wijst een arrangement toe en school stelt een OPP op.
- b. Het lukt de school niet om, ondanks intensieve ondersteuning, binnen de basisondersteuning tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. De school vraagt extra ondersteuning aan bij het samenwerkingsverband. Na toewijzing wordt een OPP opgesteld.

7.3 Doubleren en versnellen

In principe proberen we het doubleren en versnellen zo veel mogelijk te beperken. In het kader van adaptief onderwijs en het omgaan met verschillen tussen kinderen behoort het een geaccepteerd gegeven te zijn, dat het ene kind meer aan kan dan het andere kind. Ten aanzien van begeleiding en leerstofaanbod proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de individuele mogelijkheden en talenten van het kind.

7.3.1 Doubleren

In het belang van het kind is het soms beter dat een kind een jaar overdoet. We hanteren hierbij de volgende criteria:

- Het kind moet over de gehele linie zwak presteren. Hierbij valt te denken aan Cito scores op niveau IV en V binnen het LVS. Als het kind slechts zwak presteert op één of een beperkt aantal gebieden, wordt in overleg bekeken, of het kind voor dat gebied/die gebieden een aangepast programma gaat volgen. Dit kan betekenen dat het kind bijv. gaat rekenen op een lager niveau.
- Er moet een verwachting zijn, dat het kind bij doubleren meer “winst” boekt dan bij overgaan.
- Gewaakt moet worden voor een demotiverende houding.
- Beperkt sociaal-emotionele ontwikkeling vormt naast zwakke prestaties een aanvullend argument om het kind te laten doubleren.
- De ontwikkeling binnen de taak-werkhouding stagneert of vordert niet snel genoeg.

Als een kind voldoet aan een van de bovenstaande criteria, maar erg groot is voor zijn leeftijdsgroep of niet lijkt te passen binnen een lagere leeftijdsgroep op grond van gedrag of sociaal-emotionele ontwikkeling, vormt dit een aanvullend argument om het kind juist niet te laten doubleren.

7.3.2 Versnellen

Ook voor het versnellen geldt dat we dit zoveel mogelijk proberen te beperken. Voor vervroegde doorstroming komen die kinderen in aanmerking die voldoen aan de onderstaande criteria:

- Door middel van interne of externe diagnostiek is vastgesteld dat het een (hoog)begaafd kind is.
- Het kind heeft een didactische voorsprong van tenminste 1 ½ - 2 jaar op zijn huidige leerstofjaarniveau. De didactische voorsprong uit zich op meerdere leerstofgebieden (taal, rekenen, zaakvakken).
- Deze voorsprong wordt vastgesteld door middel van breed didactisch onderzoek dat binnen de school verricht is. Kinderen scoren in het LVS van CITO doorgaans 1+ scores.
- Het kind is nog niet eerder vervroegd doorgestroomd.
- Het kind heeft naast het reguliere leerstofaanbod het beschikbare en voor hem geschikte verrijkingsmateriaal verwerkt, passend bij het niveau waarop hij in zijn leerstofjaargroep van dat moment werkt.
- Van het kind wordt door interne diagnostiek aannemelijk gemaakt dat hij sociaal en emotioneel kan functioneren tussen kinderen die een jaar ouder zijn dan hijzelf.
- Bij wijze van hoge uitzondering kan een kind waarvan is vastgesteld dat deze hoogbegaafd is, op sociale en of emotionele gronden eveneens vervroegd doorstromen, mits het didactisch niveau van het kind dit toelaat.

7.3.3 Procedure doubleren en versnellen

Het initiatief tot doubleren en versnellen kan komen vanuit: groepsleerkracht, ouders, intern begeleider en/of schoolleiding. Bij een voorstel neemt de groepsleerkracht altijd eerst contact op met de intern begeleider, zij legt de casus voor bij het SMT. Hierna neemt de groepsleerkracht tijdig contact op met de ouders. Gestreefd wordt, naar een gezamenlijk en unaniem genomen besluit rond wel of niet doubleren of versnellen. Zo nodig wordt de orthopedagoog van de St. Sint Josephscholen ingeschakeld om aanvullende informatie te verschaffen of aanvullend onderzoek te verrichten. Als de ouders het niet eens zijn met het voorgenomen besluit van de school, wordt de schoolleiding ingeschakeld. Op onze school hanteren we niet het principe van “voorwaardelijk” overgaan.

Bovenstaande procedure moet afgerond zijn voorafgaande aan het nieuwe schooljaar, tenzij de resultaten van extern onderzoek (waarvan we het tijdstip niet zelf kunnen beïnvloeden) nog moet worden afgewacht. Tijdig en zorgvuldig overleg met de ouders is in dit verband van groot belang.

7.3.4 Overdracht

Aan het einde van het schooljaar worden de kinderen die doorschuiven naar een nieuwe stamgroep altijd doorgesproken met de betrokken leerkrachten. Deze overdracht vindt plaats op de donderdag voor de start van het nieuwe schooljaar.

Collega's van de Sterredans bespreken de kinderen na de groepsoverzichten die zij voor aanvang van het overdrachtsgesprek hebben geëvalueerd met de Intern Begeleider. Daarnaast hebben de leerkrachten twee jaar lang gesprekken gevoerd met ouders waarvan notities en afspraken zijn gemaakt in Parnassys. Ook deze verslagen zijn basis voor het overdrachtsgesprek zodat er met een compleet beeld gestart kan worden in de nieuwe stamgroep.

8. Externe zorg

8.1 Algemeen

Als op school de onderwijsbehoeften van de leerling onduidelijk blijven of als we niet weten wat we precies met de leerlingen kunnen en moeten doen, kan er een duidelijke hulpvraag bij externe instanties worden neergelegd. Deze hulpvraag kan pas bij externe instanties worden neergelegd na toestemming van de ouders. Ouders moeten ten alle tijden worden geïnformeerd over deze stap.

8.2 Extern handelen

Als op school de onderwijsbehoeften van een kind onduidelijk blijven of als we niet weten wat we precies met het kind kunnen en moeten doen, beslist het BSOT over de te zetten stappen. Via de BSOT kan de hulpvraag bij externe instanties neergelegd worden. Ouders worden in dit proces meegenomen door hun aanwezigheid in het BSOT.

8.2.1 Handelingsgerichte begeleiding

Vanuit het besluit van het BSOT kan een Ambulant Begeleider, AB-er, van het samenwerkingsverband passend onderwijs ingeschakeld worden voor geringe of matige ondersteuning.

8.2.2. Handelingsgerichte diagnostiek

Vanuit het besluit van het BSOT kan een orthopedagoog of psycholoog via het samenwerkingsverband passend onderwijs ingeschakeld worden voor een onderzoek.

8.3 Extern netwerk, contacten en ondersteuning

Als uit alle onderzoek blijkt dat wij de leerling niet de juiste zorg kunnen bieden waar hij wel recht op heeft, kunnen we het traject van verwijzing in gaan. Dit betekent dat wij de leerlingen gaan aanmelden bij het BSOT met een duidelijk omschreven hulpvraag beschreven in het groeidocument. Vanaf deze commissie zal het pad dan verder worden uitgezet.

Voor het belang van een goede en gepaste zorg voor elke leerling binnen de Sterredans, is de samenwerking met externen noodzakelijk.

In bijlage 4 vind je een schematisch overzicht van alle contacten die de Sterredans onderhoudt.

8.4 Visie op externe ondersteuning tijdens schooltijd

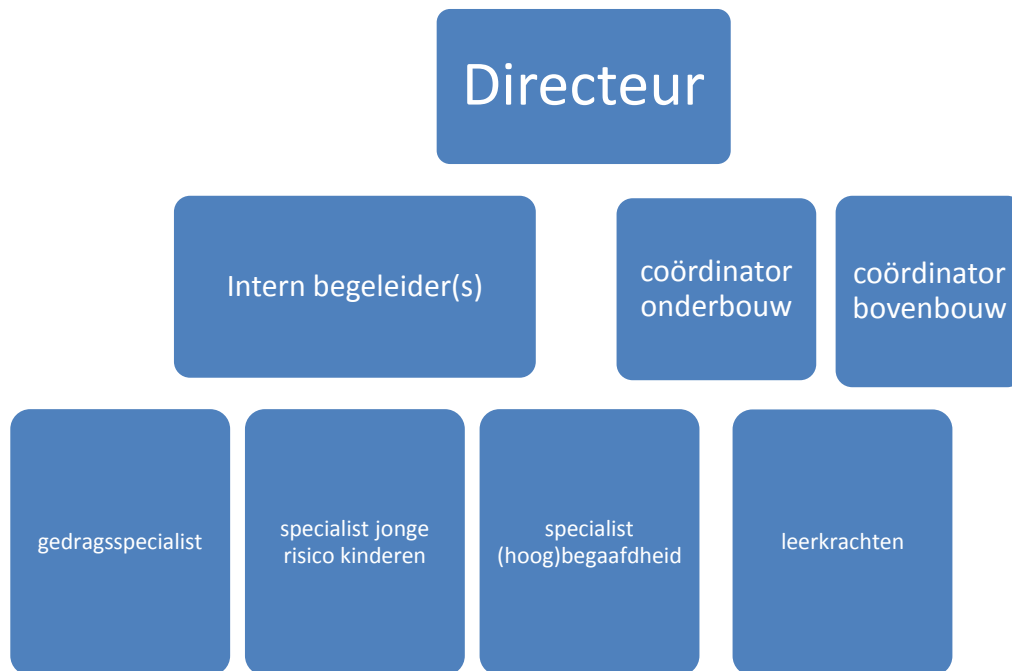
Ondersteuning van kinderen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Zorg voor een optimale ontplooiing voor ieder individueel kind, door het geven van goed onderwijs binnen een veilig pedagogisch klimaat behoort tot de kernopdracht van de school en ouders.

De Sterredans werkt met een onderwijsconcept dat aantoonbaar vormgeeft aan omgaan met verschillen.

Vanuit de wet- en regelgeving is voldoende van belang: artikel 41 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) schrijft voor dat de leerling, behouders een eventuele voorziende vrijstelling, dient deel te nemen aan álle voor hem bedoelde onderwijsactiviteiten. Gronden voor eventuele vrijstelling van onderwijsactiviteiten staan in de schoolgids vermeld. Het is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag ervoor te zorgen dat de leerling de voor hem/haar bedoelde onderwijsactiviteiten krijgt aangeboden. Het bevoegd gezag heeft de uitvoering van deze taak opgedragen aan school onder eindverantwoordelijkheid van de schoolleider. Het is uiteindelijk ook de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag of de onderwijsactiviteiten alleen mogen worden verzorgd door eigen personeel en reguliere hulpverleners (medewerkers schoolbegeleidingsdienst, ambulante begeleiders) of ook door externen. Indien dit laatste het geval is, is het bevoegd gezag ook verantwoordelijk voor, en aanspreekbaar op, de geboden extra zorgactiviteiten.

Hierbij verwijs ik naar het 'Protocol leerlingondersteuning door externen onder schooltijd' bijlage 5.

9. Organogram zorgondersteuning

Directeur:

Coördinator onderbouw:

Coördinator bovenbouw:

Intern begeleider(s):

Gedragsspecialist:

Specialist jonge risicokinderen:

Specialist (hoog)begaafdheid:

Johan Storm (vervangend directeur Patricia Cloosterman)

Patricia Cloosterman

Theo Hendriks

Lia Peters/ Ingmar Boorsma

Janneke Janssen

Dorieke van Haren

Eva van Wezel

Woordenlijst

LVS	Leerlingvolgsysteem
HGW	Handelingsgericht werken
IGDI-model	Interactieve Directe Instructiemodel
OKR	Onderwijskundig rapport
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan
SMT	School Management Team
IB	Intern begeleider
HB	Hoogbegaafd
BOS	Bibliotheek op school
BSOT	Brede School Ondersteuningsteam
AB	Ambulant begeleider
DHH	Digitaal Handelingsplan Hoogbegaafdheid
BB	Basis Beroepsgerichte leerweg
KB	Kader Beroepsgerichte leerweg
GT	Gemengd Theoretische leerweg

Bronvermelding/ literatuurlijst

Basisschool de Hazesprong	José van Kuppenveld/Angelique Engelen
Basisschool het Octaaf	Eva van den Berg
CNS de Vlinderboom	Anna van der Leer
Stichting Stromenland	Cathelijne Brouwers
Stichting Sint Josephscholen	Eva van Pinxteren
TaalexperTs	Hanneke Claessens en Lya van Dijk
Protocollen en andere documenten Sterredans	Johan Storm en Lia Peters

www.stromenland.nl

www.josephscholen.nl

www.wij-leren.nl

www.lbbo.nl

www.sterredans.schoudercom.nl

www.passendonderwijsaanbod.slo.nl

www.talentstimuleren.nl

www.snappet.org

www.acadin.nl

www.zienvooronderwijs.nl

www.parnassys.nl

www.cito.nl